

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner och av 12 c § lagen om pension för arbetstagare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner ändras så att en självrisk stadgas för arbetsgivaren såsom en del av finansieringen av arbetslöshetsskyddets tilläggsdagar.

I fråga om arbetslöshetsskyddets självrisk skulle i tillämpliga delar iakttas de principer som i lagen om pension för arbetstagare tillämpas på arbetslöshetspensionernas självrisk. Självriskpremie skulle tillämpas på alla slag av arbetsgivare.

Självriskpremien gäller år 1950 eller senare födda personer i fråga om vilka arbetslöshetsskyddets tilläggsdagar ersätter arbetslöshetspensionen. Självriskpremien skulle huvudsakligen uppbäras i sådana fall då en av arbetsgivaren uppsagd person blir berättigad till arbetslöshetsskyddets tilläggsdagar.

Självrisk för utkomstskyddet för arbetslösa skulle bestämmas på basen av arbetsgivarens lönesumma och den förmånsutgift som betalas till den uppsagda arbetstagaren. En arbetsgivare vars lönesumma överstiger 1,3 miljoner euro skulle vara skyldig att betala självriskpremie. Självriskpremien stiger lineärt från noll vid den nedre gränsen till fullt belopp som utgör 80 procent av förmånsutgiften då lönesumman stiger till 20,8 miljoner euro. Då arbetsgivarens självrisk börjar tillämpas från år 2009 uppdelas arbetsgivarens

arbetslöshetsförsäkringspremie i grundpremie och tilläggsdagspremie. Liksom arbetsgivarens nuvarande arbetslöshetsförsäkringspremie skulle grundpremien vara graderad.

Tilläggsdagspremien skulle dock sjunka från fullt belopp till en fjärdedel då lönesumman stiger från 1,3 miljoner euro till 20,8 miljoner euro. Den bristande delen finansieras genom arbetsgivarens självriskpremie. De centrala principerna för

arbetslöshetsförsäkringspremierna skulle i övrigt bibehållas oförändrade.

Arbetslöshetsförsäkringsfonden skulle svara för verkställigheten. Ändring i arbetslöshetsförsäkringsfondens beslut om självriskpremie kunde sökas hos arbetslöshetsskyddsnämnden och vidare hos Försäkringsdomstolen.

Det föreslås att finansieringsandelarna för den dagpenning som betalas för tilläggsdagar först skulle justeras för perioden från år 2009 till år 2014 och därefter för att gälla från år 2015. I propositionen föreslås att finansieringen av utkomstskyddet för arbetslösa ordnas så att arbetslöshetsförsäkringsfonden skulle finansiera den andel som gäller den förhöjda förtjänstdelen.

Dessutom föreslås i propositionen att stadgandena om konjunkturbuffertens maximibelopp och arbetslöshetsförsäkringspremiens minimibelopp preciseras, liksom även bestämmelserna om förpliktelsen att betala försäkringspremier och den inkomst som utgör grund för dem.

Till riksdagen har tidigare avgetts en proposition till lag om utkomstskydd för arbetslösa, en proposition till lag om offentliga arbetskraftstjänster, en proposition till lag om utbildningsfonden och en proposition till lag om alterneringsledighet. De tekniska ändringar, i främsta rummet hänvisningbestämmelser, som föranleds av dessa propositioner har beaktats i denna proposition.

Dessutom föreslås att 12 c § lagen om pension för arbetstagare ändras så att också vuxenutbildningsstödet beaktas i den försäkringspremie som arbetslöshetsförsäkringsfonden betalar till pensionsskyddscentralen.

De föreslagna lagändringarna avses träda i

kraft den 1 januari 2003.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

1.1.1. Finansieringen av arbetslöshetsskyddet

Enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998), nedan finansieringslagen, svarar staten, arbetsgivarna och arbetstagarna för finansieringen av arbetslöshetsskyddet genom obligatoriska arbetslöshetsförsäkringspremier samt arbetslöshetskassorna genom medlemsavgifter. Löntagarnas och arbetsgivarnas arbetsförsäkringspremier redovisas till arbetslöshetsförsäkringsfonden som svarar för de andelar och förmåner som finansieras genom arbetslöshetsförsäkringspremierna.

Av de inkomstrelaterade förmånerna - arbetslöshetsdagpenning, förtjänststöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, utbildningsdagpenning och alterneringskostnader - finansierar staten den del som motsvarar grunddagpenningen. Om förmånerna jämkas eller betalas till nedsatt belopp, betalas som statsandel endast det belopp som motsvarar grunddagpenningens proportionella andel av full arbetslöshetsdagpenning. Staten deltar inte i finansieringen av de förmåner som betalas för permitteringstid eller för tilläggsdagar.

Arbetslöshetskassans andel av varje inkomstrelaterad dagpenning är 5,5 %. I de fall då förtjänstdelen är lika stor som grunddagpenningen eller något större än denna kan arbetslöshetskassans andel bli mindre eftersom statsandelen av dagpenningen fastställs först. I fråga om finansieringen av arbetskraftspolitisk vuxenutbildning avviker dock arbetslöshetskassornas andel så att den inte

beräknas på det totala förtjänststödet, utan kassans andel är 5,5 % av förtjänstdelen. Arbetslöshetsförsäkringsfonden svarar för finansieringen av det inkomstrelaterade arbetslöshetsskyddet till den del som staten och arbetslöshetskassorna inte svarar för denna. Fondens andel är 94,5 % av utgifterna för de dagpenningar som betalas för permitteringstid och för arbetslöshetsskyddets tilläggsdagar.

Om finansieringen av arbetslöshetskassorna bestäms i lagen om arbetslöshetskassor (602/1984). Företagarkassornas finansiering avviker från löntagarkassornas finansiering såtillvida att som huvudregel ingen arbetsgivarandel erläggs för att finansiera de förmåner som företagarkassorna betalar.

Dessutom svarar arbetslöshetsförsäkringsfonden för betalning av den försäkringspremie som avses i 12 c § lagen om pension för arbetstagare (395/1961), den i 3 § lagen om statens pensionsfond (1372/1989) avsedda avgiften för arbetspensionstillägg, det belopp som avses i 16 § lönegarantilagen (866/1998) samt det belopp som avses i 4 § lagen om utbildnings- och avgångsbidragsfonden (537/1990). De löntagares andel av premieinkomsten som inflyter av inte till kassorna anslutna löntagares löntagarpremier används till att finansiera grundskyddet.

Konjunkturbufferten

För att trygga likviditeten och balansera i ändringar i arbetslöshetsförsäkringspremierna till följd av prognostiserbara nationalekonomiska konjunkturfluktuationer har arbetslöshetsförsäkringsfonden en konjunkturbuffert. Dess maximibelopp har fastställts till högst ett belopp motsvarande utgifterna för en arbetslöshetsgrad på 3,6 procentenheter. Fonden kan också ha skulder

till motsvarande belopp. Fonden kan uppta lån i fall av allvarliga ekonomiska störningar, om den inte kan täcka sina utgifter ens genom konjunkturbufferten. Statsrådet har rätt att utan krav på motsäkerhet, men annars på de villkor det bestämmer, ställa statlig proprieborgen. Ens vid en konjunkturedgång får arbetslöshetsförsäkringspremierna inte grunda sig på att förmånerna finansieras genom lån, utom inom gränserna för arbetslöshetsförsäkringsfondens i lag tillåtna underskott.

Enligt 10 § 2 mom. finansieringslagen skall arbetslöshetsförsäkringsfondens tillgångar skötas så att de ger intäkter och så att intäkterna tryggas. Fondens förvaltningsråd har godkänt principerna för investeringsverksamheten och direktionen har godkänt investeringsplanen inom vars ramar den praktiska investeringsverksamheten sköts.

Arbetslöshetsförsäkringspremierna

Arbetslöshetsförsäkringsfondens utgifter finansieras genom arbetslöshetsförsäkringspremier, med avkastningen av deras investering samt vid behov med lån. Enligt 2 § finansieringslagen skall arbetsgivaren betala arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie och arbetstagare löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Dessa premier skall bestämmas så arbetslöshetsförsäkringsfonden kan klara av finansieringen av de arbetslöshetsförmåner och de andra lagstadgade utgifter som fonden ansvarar för.

Enligt 12 § finansieringslagen är en arbetsgivare som enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) är skyldig att försäkra sina arbetstagare, förpliktad att betala arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie. Enligt 13 § finansieringslagen är en arbetsgivare inte skyldig att betala arbetslöshetsförsäkringspremie för en arbetstagare som tjänstgör på ett sådant finskt fartyg i utrikesfart som är antecknat i förteckningen enligt lagen om förteckning över handelsfartyg i utrikesfart (1707/1991)

och som inte bor i Finland. Betalningsskyldighet gäller inte heller för de ansvariga bolagsmännen i ett kommanditbolag eller bolagsmännen i ett öppet bolag. Arbetsgivaren är inte heller skyldig att betala arbetslöshetsförsäkringspremie för en arbetstagare, i fråga om vilken folkpensionsanstalten med stöd av 7 § 1 mom. lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993) har beslutat att socialskyddslagstiftningen inte tillämpas på honom.

I 15 § finansieringslagen stadgas om löntagares premiebetalningsskyldighet. Personer i arbets- eller tjänsteförhållande eller annat anställningsförhållande vilka berörs av obligatoriskt olycksfallsskydd som ordnas av arbetsgivaren eller som bestäms enligt lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän (449/1990) och som avses i lagen om olycksfallsersättning, är skyldiga att betala löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie.

Betalningsskyldiga är inte bolagsmän i ett kommanditbolag eller öppet bolag eller familjevårdare som avses i familjevårdarlagen (312/1992).

Arbetslöshetsförsäkringspremien för en sådan delägare i ett företag som avses i 1 a § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa skall bestämmas så att den motsvarar finansieringen av de förmåner till vilka delägarna är berättigade. Den viktigaste av dessa är arbetspensionstillägget som betalas till personer som erhåller företagares förtjänstdagpenning. Utgiftsposter till arbetslöshetskassor och till statens pensionsfond tas inte i beaktande då man fastställer delägarers premier.

De arbetsgivarens och löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremier som skall betalas för delägare i företag som avses i 1 a § i 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa skall bestämmas så att premierna motsvarar finansieringen av de andelar till vilka delägarna är berättigade. Den viktigaste av dem är arbetspensionstillägget. Vid fastställandet av delägarnas premier beaktas inte utgiftsposterna till arbetslöshetskassorna eller statens pensionsfond.

I lagen har entydigt stagats om beloppet av såväl löntagares som arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie år 1999, i praktiken som procenttal av löntagarens lön eller av den lönesumma som arbetsgivaren betalat. På detta sätt har i lagen entydigt uttryckts den utgångsnivå på vars bas arbetslöshetsförsäkringspremien för senare år beräknas, enligt den ståndpunkten som grundlagsutskottet uttryckte i sitt utlåtande (18/1998).

Regeln om ändringar av arbetslöshetsförsäkringsavgifterna har kopplats till ändringarna av fondens finansieringsbehov som föranleds av ändringar av arbetslöshetsgraden. Då man fastställer premierna tar man inte i beaktande de ändringar av fondens finansieringsbehov som föranleds av ändringar av arbetslöshetsgraden till den del som konjunkturbuffertens över- eller underskott förblir mindre än det stadgade högsta beloppet.

Med sikte på tiden efter år 1999 har i lagen fastställts de grunder enligt vilka arbetsförsäkringspremiens belopp ändras från föregående år och hur stor ändringen är. Arbetsgivarnas och löntagarnas andelar av förmånernas finansiering har i lagen fastställts så att ändringarna av försäkringspremierna efter år 1999 fördelas jämnt mellan arbetsgivarens genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie. I praktiken beaktas ändringen av premierna inte endast för ett år i taget, utan med år 1999 som utgångsnivå fastställs följande års premier så att den kumulativa ändringen från och med år 1999 är lika stor. Därigenom kan man rätta till det att ändringarna av löntagarpremien och arbetsgivarens genomsnittliga

arbetslöshetsförsäkringspremie inte alltid kan bli precis lika stora inom ett års ram på grund av att premierna avrundas. En skillnad på en tiondedels procent kan bli kvar då ändringen görs.

Arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie är graderad. Enligt 18 § 3 mom. finansieringslagen skall arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie graderas så att premien för ett lönebelopp

upp till 840 940 euro fastställs till en fjärdedel uttryckt i fulla tiondedels procent av premien för den del av lönebeloppet som överstiger 840 940 euro. Enligt vad ovan anförts fastställs den lägre premien så att den lägre premieprocenten som har fastställts till en fjärdedel av den högre premieprocenten och som räknas i hundrade delar alltid avrundas uppåt till närmaste tionde dels procentenhet.

Enligt lagen skall premieändringarna fördelas jämnt mellan arbetsgivarens genomsnittliga premie och löntagarens premie ända tills summan av arbetsgivarens genomsnittliga premie och löntagarens premie är två procent av lönerna. Enligt 18 § 3 mom. finansieringslagen skall löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie dock fastställas till 15 procent av det ovan angivna sammanlagda premiebeloppet, om arbetsgivarens genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie sammantagna är mindre än två procent.

Enligt 18 § 4 mom. finansieringslagen fastställer social- och hälsovårdsministeriet årligen på förhand på ansökan av arbetslöshetsförsäkringsfonden beloppen av både arbetsgivarens och löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie. Enligt 6 § förordningen om reglemente för arbetslöshetsförsäkringsfonden fastställer man vid förvaltningsrådets höstmöte fondens budget för följande kalenderår och fattar beslut om ansökan angående arbetslöshetsförsäkringspremiernas belopp. Av lagen framgår att ministeriets beslut fattas årligen på förhand så att det blir förbjudet att höja premierna under skatteåret.

Enligt 18 § 5 mom. finansieringslagen beslutar social- och hälsovårdsministeriet särskilt om storleken av statens affärsverks arbetslöshetsförsäkringspremie. Därvid tar man i beaktande endast de utgiftsposter för vilka affärsverket kan anses bära finansieringsansvaret i sin egenskap av arbetsgivare. Sålunda tar man inte i beaktande de kostnader som föranleds av arbetspensionstilläggen, av utbildnings- och avgångsbidragsfondens utgifter och av lönegarantin och inte heller de utgiftsposter som bestäms enligt inkomsten av löntagarnas

arbetslöshetsförsäkringspremier. Genom affärsverkens premier bör sålunda i främsta rummet den andel av fondens utgifter täckas som betalas till arbetslöshetskassorna. Denna andel ställs i relation till den högre graderade premien av arbetsgivarnas arbetslöshetsförsäkringspremie och till arbetsgivarnas genomsnittliga premie.

År 2002 är arbetsgivarens premie 0,7 % av de första 840 940 euro av lönesumman och 2,7 % för den andel av lönesumman som överstiger detta belopp. Löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie för år 2002 är 0,4 % av lönen. År 2002 är arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie som skall betalas för delägare 0,7 % och löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie 0,15 % av den lönesumma har betalats till delägaren. År 2002 är statens affärsverks arbetslöshetsförsäkringspremie 0,7 % för de första 840 940 euro och 1,75 % av överstigande lönesumma.

Arbetslöshetsförsäkringspremiernas uppördssystem har anslutits till uppörden av olycksfallsförsäkringspremierna så att olycksfallsförsäkringsanstalterna uppbär premierna av arbetsgivarna och redovisar dem till arbetslöshetsförsäkringsfonden. Arbetsgivarna svarar gentemot försäkringsanstalten också för att löntagarnas arbetslöshetsförsäkringspremier betalas. Det finns 11 försäkringsbolag som bedriver lagstadgad olycksfallsförsäkring. Statskontoret uppbär premierna av statens affärsverk samt redovisar dem och den statanställda personalens premier till arbetslöshetsförsäkringsfonden.

Försäkringsanstalterna har rätt att uppbära förskott på arbetslöshetsförsäkringspremierna för en försäkring som börjar från ingången av eller under året. Förskottspremien bestäms genom att justera föregående års lönesumma på basen av lönesummans ändringar. Den slutliga försäkringspremien bestäms kalenderårsvis sedan försäkringsperioden enligt lagen om olycksfallsförsäkring utgått på basen av den lönerapport som arbetsgivaren uppgett. Den utjämningspremie som hänför sig till försäkringsperioden uppbärs sålunda under följande Arbetslöshetsförsäkringsfonden styr, utvecklar och övervakar verkställigheten av

uppörförfarandet i fråga om premier. Utom att arbetslöshetsförsäkringsfonden svarar för finansieringen av förtjänstdelen av de förmåner som arbetslöshetskassorna betalar ankommer också de tekniska arrangemangen i fråga och dessa förmånars finansiering på fonden. Social- och hälsovårdsministeriet övervakar att de i finansieringslagen stadgade förpliktelserna uppfylls. Övervakningen av fondens ekonomi ankommer på Försäkringsinspektionen.

1.1.2. *Självrisk i arbetspensionssystemet*

Lagen om pension för arbetstagare APL

Sedan år 1993 har arbetstagarna betalat arbetspensionspremie. Premien uppbärs av arbetsgivarna som en helhet och arbetsgivaren innehåller arbetstagarens andel i samband med lönebetalningen. Arbetstagarnas pensionspremie utgör en del av arbetspensionssystemets fasta finansiering genom så att hälften av framtida ändringar av arbetspensionspremien hänförs till arbetstagarnas pensionspremier.

Arbetspensionspremien består av ålders-, invalid- och arbetslöshetspensionsandelar samt av en utjämningsdel. Dessutom täcks genom försäkringspremierna arbetspensionsbolagens förvaltningskostnader, Pensionsskyddscentralens kostnader och försäkringsbolagens premieförluster. Gottgörelser som betalas av försäkringsbolagen sänker försäkringspremierna. Gottgörelse beviljas individuellt för varje arbetsgivare och dess storlek beror närmast på avkastningen av pensionsbolagets investeringsverksamhet och på inbesparingar i bolagets driftskostnader. Premiens skilda delar uppdelas inte skilt i arbetsgivarens och löntagarens andel.

Arbetslöshetspensionspremien utgör alltså en del av pensionsförsäkringspremien. Den uppbärs för arbetstagare i åldern 54–63 år. Arbetslöshetskomponenten bestäms så att den beräknas motsvara de framtida arbetslöshetspensionskostnaderna för personer som blir arbetslösa i denna ålder.

Som resultat av beräkningen erhåller man en arbetslöshetspremiekomponent per åldersklass såsom ett procenttal av lönerna. De uppburna premierna överförs först i sin helhet till reserveringen för okända faktorer, varifrån de efter cirka två år på grund av beviljade arbetslöshetspensioner så småningom börjar övergå till ansvaret för nya pensioner och till betalda fonderade pensioner.

År 2002 är den genomsnittliga arbetspensionsförsäkringspremien (APL-premien) 21,1 % av lönerna. Arbetstagarnas andel är 4,4 %, varför 16,7 % av lönerna i genomsnitt finansieras av arbetsgivarna. År 2002 innehåller den genomsnittliga APL-premien en arbetslöshetsförsäkringsandel på 1,1 % och genom den täcks de kostnader som föranleds av de fonderade delarna av arbetslöshetspensionerna.

De enskilda försäkringsanstalterna svarar för de kostnader som föranleds av den fonderade andelen av arbetslöshetsförsäkringen. Hur ansvaret bestäms stadgas i lag (APL12 §, KAPL 9 §, SjöPL 3 a §, KoPL 7 §). Inom arbetslöshetsförsäkringen fonderas 80 procent av utgångsbeloppet av de beviljade framtida arbetslöshetspensionerna. Kostnaderna för de fonderade arbetslöshetspensionerna beräknas som ett kapitalvärde för de utbetalade arbetspensionerna tills ålderspensionen vidtar, med beaktande av dödligheten och ränta på kapitalet.

De andelar av arbetslöshetspensionerna som inte fonderas faller på pensionsanstaltens gemensamma ansvar. Sådana pensionsandelar är bl.a. arbetslöshetspensioner i sin helhet som beviljas på grund av fribrev, 20 procent av utgångsbeloppet av framtida arbetslöshetspensioner och framtids indexförhöjningar av pensionerna. Kostnaderna för dessa pensionsandelar täcks av den utjämningspremie som ingår i APL-premien.

APL-premierna bestäms på olika sätt i fråga om stora och små arbetsgivare. Enligt de särskilda grunderna för APL-grundförsäkringen avses med små arbetsgivare sådana vilkas samtliga till APL

hörande arbetstagares antal bör anses vara permanent mindre än 50, inberäknat de arbetstagare som är försäkrade i andra pensionsinrättningar. Med stora arbetsgivare avses sådana där detta antal är minst 50.

Små arbetsgivare svarar inte direkt för de kostnader som förorsakas av deras arbetslöshetspensioner, utan den arbetslöshetsförsäkringspremie som upp bärs av små arbetstagare bestäms så att den per åldersklass beräknas vara tillräcklig för att täcka de sammanlagda arbetslöshetsförsäkringskostnaderna för motsvarande åldersklass.

Stora arbetsgivare börjar bära ansvar för sina egna pensionsfall, om antalet arbetstagare är mer än 50. Då detta antal är 51—799 växer arbetsgivarens kostnader för sina egna pensionsfall jämnt (delvis självrisk) och samtidigt minskar andelen av den genomsnittliga arbetslöshetskostnad som bestäms enligt åldersklass. Om antalet arbetstagare är större än 800, svarar den individuella arbetsgivaren själv helt och hållet för de kostnader som förorsakas av den fonderade andelen av arbetslöshetspensionen (full självrisk).

Arbetslöshetspensionernas fonderingsregler gäller arbetstagare som blivit uppsagda den 1.8.1999 eller därefter. Enligt de nya reglerna bestäms kostnaderna för arbetslöshetspensionerna på samma sätt som kostnaderna för invalidpensionerna. Tidigare fonderades 50 % av pensionens utgångsbelopp och endast i det fall att det föregående arbetsförhållandet hade fortsatt minst fem år. Tidigare gällde full självrisk endast om det föregående arbetsförhållandet hade fortgått under minst fem år och den gällde endast företag med mer än 300 arbetstagare. Övergångsperioden till de nya gränserna för självrisk är cirka fem år eftersom pensioner som skall finansieras enligt de gamla reglerna ännu beviljas under flera års tid.

Kostnaderna för arbetslöshetspensionerna fördelas mellan de arbetsgivare som är försäkrade i arbetspensionsanstalterna (pooling), om det arbetsförhållande som avses i 6 a § APL har börjat efter den dag då den försäkrade fyllt 50 år och om arbetsförhållandet har varat mindre än tre år,

eller om arbetstagarens arbetsförhållande har uppsagts enligt 7 kap. 2 § lagen om arbetsavtal (individuellt baserad laglig uppsägning) eller om arbetsförhållandet har hävts enligt 8 kap. 12 § lagen om arbetsavtal efter den 31.7.1999 av på arbetstagaren beroende, andra än hälsomässiga orsaker, eller om arbetstagaren på eget initiativ och utan arbetsgivarens medverkan har sagt upp sig efter den 31.7.1999, eller i fråga om vissa arbetslöshetspensioner som beviljas som fortsättning av invalidpension.

Om arbetsgivaren inte anser sig ha någon självrisk, kan den lämna en skriftlig utredning till pensionsanstalten som kan begära utlåtande av Pensionskyddscentralen. Den sistnämnda hör vid behov arbetsgivaren och arbetstagaren och avger ett utlåtande till pensionsanstalten.

Då det finns förutsättningar för att bevilja befrielse från självrisk övergår ansvaret för att fondera arbetslöshetspensionen till att betalas gemensamt av de arbetsgivare som är försäkrade i vederbörande anstalt och som har självrisk enligt deras betalningsgrunder. Arbetsgivarna svarar för kostnaderna i proportion till arbetstagarnas antal. På detta sätt utjämnas risken för varje arbetsgivare.

Utom i pensionsförsäkringsbolag kan det lagstadgade pensionskyddet också ordnas genom pensionskassor eller pensionsfonder. De sistnämnda fungerar som anstalter på samma sätt som arbetsgivare med självrisk.

KTAPL-lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

Kommunernas pensionsförsäkring svarar för det kommunala pensionsskyddet. Utgångspunkten för finansieringen av det kommunala pensionssystemet är ett solidariskt ansvar för hela den kommunala sektorn. I praktiken genomförs det solidariska ansvaret så att medlemssamfunden i Kommunernas pensionsförsäkring enligt lag (6 § KTAPL) är förpliktade att täcka alla utgifter för pensionssystemet.

Pensionspremiernas nivå och struktur inom KTAPL-systemet fastställs årligen i Kommunernas pensionsförsäkrings delegation. Premierna uppbärs för att bekosta

pensionsanstaltens utgifter, inte för att täcka individuella ansvar. Det totala premiebeloppet för år 2002 är 26,4 procent av lönesumman, inklusive löntagarnas andel. Procenttalet för de pensionspremier som löntagaren själv betalar har i det kommunala pensionssystemet (6 c § KTAPL) fastställts till samma belopp som det som gäller arbetstagare inom APL-systemet.

Den avgiftsandel som uppbärs av medlemssamfunden består av flera delar. Största delen av avgifterna utgörs av en andel som är proportionell till de löner som betalas till KTAPL-försäkrade. Utom den till lönerna relaterade andelen ställs en del av premierna i relation till den pensionsutgift som uppstår genom tjänst i ett medlemssamfund och som förverkligats under ifrågavarande år. Dessutom uppbärs självriskandelar av medlemssamfunden för fulla invalid-, arbetslöshets- och individuella förtidspensioner.

Självriskandelen beräknas enligt pensionsslag som ett växlande procenttal av de kostnader som pensionen förorsakat. Sådana kostnader är pensionsförmånens kapitalvärde beräknat enligt försäkringsmatematiska metoder från begynnelse dagen till ålderspensionen samt uteblivna pensionspremier. Såsom självriskpremie inom arbetslöshetspensionerna uppbärs 60 procent av den framtida pensionens kapitalvärde och av uteblivna KTAPL-premier, inklusive förvaltningskostnader.

Självrisk har uppburits från början av år 2000, om pensionen har full effekt eller om den gäller kommande tid, Inom det kommunala pensionssystemet togs arbetslöshetspensionernas självriskpremier i bruk från början av år 1993. Från början av år 2000 har självriskpremie uppburits om pensionen betalas till fullt belopp eller om den omfattar kommande tid, om tiden som berättigar till pension enligt lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (KTAPL) är minst 12 månader och om framtida arbets- eller tjänsteförhållande (eller motsvarande annat förhållande) har varat minst 36 månader vid pensionsfallet. Premien uppbärs också då en person övergår till arbetslöshetspension från

deltidsarbetslöshetspension eller från rehabiliteringsstöd. Inom det kommunala pensionssystemet uppbärs självriskpremie också då en tjänsteinnehavare eller arbetstagare själv har sagt upp sig. Om personen avlider före den dag då pensionen börjar, uppbärs ingen självriskpremie av arbetsgivaren.

KTAPL omfattar bl.a. när- och familjevårdare samt förtroendevalda. Självrisk uppbärs inte, om det tjänsteförhållande på vars grund en person beviljas pension med full effekt utgörs av ett när- eller familjevårdarförhållande.

Betalningsskyldigt är det medlemssamfund i vars tjänst personen ifråga är vid slutet av det tjänsteförhållande på vars grund han eller hon beviljas arbetslöshetspension med full effekt.

Premien uppbärs av arbetsgivaren som förskottspremie i samband med pensioneringen och premiens belopp beräknas i samband med beslutet om pensionsbetalning. Om mindre än 150 personer är i arbetsgivarens tjänst då pensionen börjar, kan premien betalas under fem års tid på det sätt som bestäms av pensionsanstalten. För senare betalda poster uppbärs ränta enligt räntan för betalningstiden.

Statens pensionssystem, StPL

De pensioner som erläggs ur statens medel betalas tillsvidare helt och hållet enligt fördelningssystemet ur medel som beviljas för detta ändamål i statens årliga budget. Till statens pensionsfond betalas både de pensionspremier som erläggs av arbetsgivarna (StPL-premie) och av arbetstagarna (s.k. P-VEL-premie).

Genom den arbetslöshetsandel som ingår i statens pensionspremie täcks de utgifter som förorsakas av StPL-arbetslöshetspensionerna. Arbetslöshetspremierna omfattar en självriskandel som beror på arbetsgivarens egna arbetslöshetspensioner. År 2002 utgör arbetsgivarens totalpremie ett fast belopp om 23,5 procent av lönerna då antalet arbetstagare är mindre än 50 och den däri ingående arbetslöshetsandelen är 0,2 procent av lönerna. Arbetsgivarens självriskandel

växer lineärt då antalet arbetstagare stiger från 50 till 800. Självriskens maximibelopp är 80 procent av arbetslöshetspensionens kapitaliserade belopp.

Ett antal tjänsteförhållanden som inte direkt hör till statsförvaltningens område omfattas av det pensionskydd som betalas med statens medel. Utom statens räkenskapsverk eller affärsverk kan arbetsgivaren också vara en privat anstalt som får statsunderstöd, en s.k. VAL-anstalt, en s.k. VALTAVA-anstalt, kommun eller annan anstalt som har StPL-underställda arbetstagare.

Självriskpremie uppbärs, om det senaste arbetsförhållandet har varat minst ett år eller om arbetsförhållande har varat minst tre år, i fall personens ålder var mer än 50 år då arbetsförhållandet började.

Andra pensionssystem

Självriskbestämmelserna inom olika pensionssystem varierar avsevärt, liksom också finansieringsprinciperna i allmänhet. Lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, KAPL, lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare, KoPL samt lagen om sjömanspensioner, SjPL, innehåller inga som helst bestämmelser om självrisk.

Inom KAPL-områdena med korta arbetsförhållanden är arbetspensionspremien 21,8 procent år 2002. KoPL-premien för konstnärer och särskilda grupper är 17,3 procent. Utom sjömän betalar arbetstagarna alltid 4,4 procent av sin lön som pensionspremie. Självriskandelen för dem som hör till lagen om sjömanspensioner är 10 procent av en totalpremie på 20 procent.

1.2. Bedömning av nuläget

Då befolkningens åldersstruktur ändras i riktning mot åldrande förutsätter en förbättring av sysselsättningsgraden sådana strukturella reformer genom vilka man på lång sikt kan senarelägga den genomsnittliga pensioneringstidpunkten med 2—3 år. Man eftersträvar detta mål genom åtgärder som gör det lättare att orka med och att kvarbli i arbetet. Inom systemen för pensions- och

arbetslöshetsskydd har man genomfört ändringar som sporrar arbetsgivarna att i sin tjänst kvarhålla och att anställa också åldrande personal och som befrämjar det att åldrande personer kvarblir i arbetet och på arbetsmarknaden.

Målsättningen för de ändringar av pensionerna som gjordes under 1990-talet var att de skulle uppmuntra folk att bli kvar i arbetslivet under längre tid. Man försöker befrämja en sådan utveckling också genom att ändra grunderna för arbetspensionspremierna. Genom en lagändring som trädde i kraft för början av år 2000 höjdes fonderingen av arbetslöshetspensionen med full effekt från 50 procent till 80 procent av pensionsbeloppet. Dessutom avskaffades kravet på femåriga arbetsförhållanden från fonderingen av arbetslöshetspensionen. Dessutom uppställdes hinder för att kringgå premiebetalningen genom konstgjorda företagsarrangemang.

Inom det kommunala pensionssystemet togs arbetsgivarens självrisk i bruk från början av år 1990. Systemet utvidgades från början av år 1993 att gälla också arbetslöshetspensionerna. Vid utvecklandet av premietekniken har utgångspunkten inom det kommunala pensionssystemet varit den principen att självriskan är ju större desto mera arbetsgivaren kan påverka tidpunkten då pensionen börjar. Inom statens pensionssystem togs självriskan i bruk år 1997. Utvecklingen har alltså gått i riktning mot att utvidga arbetsgivarens självriskförpliktelse.

Den s.k. arbetslöshetspensionsslussen har utnyttjats då företagen haft behov att minska sin arbetskraft eller att sanera sin personalstruktur. Självrisktekniken inom pensionssystemen ökar dock arbetsgivarnas intresse av att hålla kvar äldre personer i arbete.

Det finns väl grundade orsaker till arbetsgivarens självrisk. Finansieringen av utkomstskyddet för arbetslösa grundar sig på kollektiva premier och det nuvarande systemet innehåller inte något sådant individuellt arbetsgivaransvar som tillämpas inom pensionssektorn. Arbetsgivarens arbetslöshetspensionspremier bestäms helt

och hållet på basen av lönebeloppet.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

2.1. Propositionens mål

Den 12 november 2001 ingick de centrala arbetsmarknadsorganisationerna ett principavtal om att utveckla arbetspensionerna inom den privata sektorn. Ett element i detta avtal var att arbetslöshetspensionen skulle avskaffas som pensionsform. Den av social- och hälsovårdsministeriet tillsatta trepartsarbetsgruppen 2001, som utredde en reform av utkomstskyddet för arbetslösa, föreslog att åldersgränsen för rätten till tilläggsdagar skulle höjas från 57 år till 59 år och att denna rätt skulle utsträckas till 65 år. Enligt pensionsavtalet kan en person dock efter att ha uppnått 62 års ålder utan förtidsminskning övergå till ålderspension från att ha varit på tilläggsdagar inom utkomstskyddet för arbetslösa. Genom förändringar av utkomstskyddet för arbetslösa skulle möjligheten till arbetslöshetspension i fråga om de personer som är födda år 1950 eller därefter ersättas av ändringar av utkomstskyddet för arbetslösa. Regeringen har skilt avgett en proposition om en reform av utkomstskyddet för arbetslösa (115/2002) enligt arbetsgruppens förslag.

Avsikten är att överföringen av åldrande arbetslösas utkomstskydd från pensionssystemet till arbetslöshetsförsäkringssystemet inte skall ändra finansieringsansvaret. Därför föreslås att ett finansieringsansvar för stora arbetsgivare som motsvarar det som tillämpas inom APL-systemet i tillämpliga delar också införs i utkomstskyddet för arbetslösa. Ansvaret skulle enligt samma principer gälla för alla slag av arbetsgivare. För att arbetslöshetskassornas finansieringsansvar inte skall växa föreslås att finansieringsandelarna justeras i det skede då utgifterna för tilläggsdagar börjar verka. Av samma orsak föreslås att arbetslöshetsförsäkringsfonden helt och hållet skulle finansiera den förhöjda

förtjänst delen.

Propositionens mål är också att klargöra den gällande lagens bestämmelser om hur buffertens maximibelopp skall beaktas och om arbetslöshetsförsäkringspremiens minimibelopp.

2.2. De viktigaste förslagen

2.2.1. Finansieringsandelarna för utkomstskyddet för arbetslösa

Förhöjd förtjänst del

I förslaget till lag om utkomstskydd för arbetslösa föreslås att avgångsbidraget och vuxenutbildningstillägget blir en del av systemet för utkomstskydd för arbetslösa. Detta skulle genomföras så att i de fall som bestäms i lag skulle man betala en förhöjd förtjänst del till den inkomstrelaterade dagpenningen. Den förhöjda förtjänst delen skulle utgöra 55 procent av skillnaden mellan dagslönen och grunddelen, i stället för de normala 45 procent. I det fall att månadslönen skulle överstiga grunddelen 90-falt skulle förtjänst delen vara 32,5 procent av den del som överstiger denna gräns, i stället för de normala 20 procent. Den förhöjda förtjänst delen skulle betalas för en tid av 130 arbetslöshetsdagar. Den förhöjda förtjänst delen skulle också beviljas till utbildningsstödet och till utbildningsdagpenningen utan någon maximigräns för betalningsdagarna. Arbetslöshetsförsäkringsfonden har finansierat de avgångsbidrag som Utbildnings- och avgångsbidragsfonden betalat. I grund och botten har avgångsbidragen finansierats genom inkomsterna av arbetsgivarnas arbetslöshetsförsäkringspremier eftersom avgångsbidraget har utgjort en av de utgiftsposter som utgör grunden för att arbetsgivarna betalar arbetslöshetsförsäkringspremie enligt ett högre procenttal än löntagarna. Enligt förslaget skulle arbetslöshetsförsäkringsfonden finansiera den förhöjda förtjänst delen, liksom fonden hittills har finansierat avgångsbidragsförmånerna.

Arbetslöshetskassornas och statens andelar skulle alltid beräknas på grund av en oförhöjd inkomstrelaterad dagpenning som bestäms enligt huvudregeln.

Dagpenning för tilläggsdagar

I förslaget till lag om utkomstskydd för arbetslösa föreslås att åldersgränsen för rätten till tilläggsdagar enligt utkomstskyddet för arbetslösa skulle höjas till 59 år, men att dagpenning kunde betalas till 65 års ålder. I enlighet därmed kommer man att föreslå en sådan ändring av pensionslagstiftningen att arbetslöshetspensionen skulle avskaffas. Ändringen skulle gälla personer födda år 1950 eller senare.

Förhöjningen av åldersgränsen för rätten till tilläggsdagar minskar utgifterna för dem under åren 2007—2008 då inga nya 57—58-åringar får rätt till tilläggsdagar. Samtidigt börjar utgifterna för tilläggsdagar också för personer födda före år 1950 att minska eftersom tilläggsdagar betalas till dem endast till 60 års ålder eller till slutet av den månad då 500 dagar går till ända. År 1950 födda får denna tilläggsrätt år 2009. Då dagpenning för tilläggsdagar har kunnat betalas för tre års tid enligt gällande lag börjar utgifterna för tilläggsdagar eventuellt att öka först från början av år 2011 då nya tilläggsdagar skulle betalas under mer än två års tid. Under åren därefter beräknas utgifterna för dagpenning för tilläggsdagar öka i jämförelse med utgifterna enligt gällande lag eftersom tilläggsdagarnas varaktighet förlängs till sex år från nuvarande tre år.

Utgifterna för arbetslöshetspensionen har finansierats genom obligatoriska premier av arbetsgivarna och arbetstagarna. Arbetslöshetskassornas medlemmar deltar också i finansieringen av tilläggsdagar genom sina medlemsavgifter. Avsikten är att överföringen av utkomstskyddet för äldre arbetslösa från pensionssystemet till arbetslöshetsförsäkringsystemet inte skall öka arbetslöshetskassornas utgifter och inte heller ändra de proportionella andelarna för olika finansiärer. För att arbetslöshetskassornas andelar inte skall öka föreslås att man justerar finansieringsandelarna i fråga om de

dagpenningar som betalas för tilläggsdagar. Justeringen skulle genomföras från den tidpunkt med början år 2011 då utgifterna för tilläggsdagar börjar öka i jämförelse med de prognostiserade utgifterna enligt gällande lag. Det är inte ändamålsenligt att justera procentandelarna varje år. Växlande finansieringsandelar skulle vara besvärliga i praktiken, bl.a. för återindrivningen och för arbetslöshetskassornas och arbetslöshetsförsäkringsfondens ekonomiska planering. Finansieringsandelarna skulle justeras skilt för övergångsperioden under åren 2011—2014 och på nytt med början år 2015.

I detta skede är det inte möjligt att på ett tillförlitligt sätt beräkna vilka kostnadsöverföringar som ändringen medför. Som bas för justeringen skulle man tillämpa den genomsnittliga andel som utgifterna för tilläggsdagar utgör av samtliga utgifter för av arbetslöshetskassorna betalda förmånsutgifter under tiden före reformen, d.v.s. under åren 2002—2006. Arbetslöshetskassornas andel av finansieringen av tilläggsdagar skulle minskas i samma proportion som utgifterna för tilläggsdagar tilltar, i relation till utgifterna för samtliga förmåner som arbetslöshetskassorna betalar. Arbetslöshetsförsäkringsfondens andel skulle höjas i motsvarande mån. Staten skulle inte heller i fortsättningen delta i finansieringen av dagpenning för tilläggsdagar.

2.2.2. Tillämpning av självrisk inom utkomstskyddet för arbetslösa

Som en del av reformen av arbetspensionssystemet och av utkomstskyddet för arbetslösa föreslås att man för finansieringen av det sistnämnda för utkomstskyddets tilläggsdagar skapar en motsvarande självrisk för stora arbetsgivare som för närvarande tillämpas inom APL-systemet. Av flera lagstiftningsmässiga och tekniska orsaker föreslås att införandet av självrisksystemet i arbetslöshetsförsäkringen i tillämpliga delar skulle göras genom att tillämpa motsvarande principer som inom arbetspensionssystemet. Inom utkomstskyddet för arbetslösa skulle självriskförordningen enligt samma principer

gälla samtliga arbetsgivarsektorer.

Kriterier gällande uppsagda personer

Självriskpremie skulle uppbäras i de fall då arbetstagaren har blivit berättigad till tilläggsdagar enligt 6 kap. 9 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Självriskpremien skulle sålunda gälla arbetstagare födda år 1950 eller senare som har rätt till arbetslöshetsdagpenning tills de uppnår 65 års ålder. För att uppsägningar inte skall drabba äldre åldersklasser som inte överhuvudtaget hinner få tilläggsdagar innan de uppnår 63 års ålder föreslås att självriskpremie också skulle uppbäras på grund av att sådana personer blir uppsagda som efter att ha uppnått 63 års ålder erhåller arbetslöshetsdagpenning eller som har börjat få ålderspension vid 62 års ålder och då arbetslöshetsdagpenningen har fortsatt ända till övergången till ålderspension.

Självrisk skulle inte uppbäras i de fall då arbetsgivaren är befriad från självrisk också enligt APL. Självrisk skulle inte uppbäras då det arbetsförhållande som föregår arbetslösheten har varat mindre än 3 år och då arbetstagaren var äldre än 50 år vid anställningen, eller om arbetsförhållandet har upphört på grund av en individuellt motiverad hävning eller uppsägning av andra än hälsomässiga orsaker, eller på grund av arbetstagarens egen frivilliga uppsägning.

De förmånsutgifter som utgör grund för självrisk

Förmånsutgiften som betalas till en uppsagd arbetstagare för tilläggsdagar skulle utgöra grund för självrisk och ansvaret för den arbetsgivare som gjort uppsägningen skulle bestämmas enligt hur stor arbetsgivare det är fråga om.

Inom pensionssystemet har den inkomstrelaterade arbetslöshetspensionen utgjort grunden för arbetsgivarens självrisk. Inom systemet för utkomstskydd för arbetslösa har frågan om en arbetslös är medlem i en arbetslöshetskassa eller inte den största betydelsen för dagpenningens nivå. Om självrisk skulle tillämpas endast i de fall då medlemmar av en arbetslöshetskassa sägs

upp, skulle arbetsgivarna försättas i olika ställning beroende på om den uppsagda arbetstagaren medlem av en arbetslöshetskassa eller inte. För att arbetstagarens medlemskap i en kassa inte skall påverka arbetsgivarens kostnader skulle man för arbetslöshetskassans medlemmar som grund för självriskpremien tillämpa den inkomstrelaterade dagpenning som betalas till personen ifråga. För personer som erhåller grunddagpenning skulle man tillämpa en på lönen baserad kalkylmässig dagpenning som motsvarar den inkomstrelaterade dagpenningen.

Inom utkomstskyddet för arbetslösa skulle man inte följa upp varaktigheten av de dagpenningar som betalas till enskilda personer, utan man skulle tillämpa en genomsnittlig betalningstid. Samma tid för vilken tilläggsdagar betalas i genomsnitt skulle utgöra grund för självriskandelen. Inom utkomstskyddet för arbetslösa är det möjligt att erhålla tilläggsdagar ända till 65 års ålder. Den som erhåller tilläggsdagar kan dock utan förtidsminskning gå i ålderspension vid 62 års ålder. Det föreslås att självriskandelen skulle uppbäras på utgifterna för tilläggsdagar från det rätten till tilläggsdagar börjar ända till 63 års ålder. Som mest skulle den rätt till tilläggsdagar som utgör grund för självriskan vara fyra år, d.v.s. tiden mellan 59 och 63 års ålder. Det föreslås att ett belopp motsvarande minst ett års utgift för tilläggsdagar skulle uppbäras såsom självriskpremie.

I fråga om de 63 år fyllda personer som inte har erhållit arbetslöshetsdagpenning för tilläggsdagar skulle man som grund för självriskpremien tillämpa det förmånsutgift som betalats till personen ifråga efter det att arbetsförhållandet upphör ända till 63 års ålder.

Inom arbetspensionssystemet är de fonderade förmånerna av olika storlek beroende på nivåskillnader och skillnader i betalningstid i fråga om dagpenningen och pensionen. Inom utkomstskyddet för arbetslösa hänför sig utgiften däremot till en period på mer än ett år. Arbetslöshetspensionen har börjat tidigast vid 60 års ålder och självriskan har beräknats enligt den påbörjade pensionens kapitalvärde. Dessutom påverkar

ränteintäkterna av den fonderade utgiften inom APL-systemet självriskens storlek, men inom utkomstskyddet för arbetslösa skulle denna omständighet inte beaktas. Detta motsvarar i stora drag det att APL-självriskan har beräknats på basen av en uppskattad pensionsutgift för 3—3,5 års tid.

Självriskpremie på basen av lönesumman

Inom APL bestäms arbetsgivarens självriskförpliktelse och självriskpremiens belopp enligt antalet arbetstagare. Inom utkomstskyddet för arbetslösa skulle lönesumman ersätta antalet arbetstagare som beräkningsgrund för självriskandelen. Inom KAPL- och KoPL-sektorerna skulle en på lönesumman baserad självrisk passa bättre än antalet arbetstagare. Användningen av lönesumman motiveras framför allt av den omständighet att på detta sätt kan självriskpremien och den kollektiva arbetslöshetsförsäkringspremien relateras till varandra eftersom lönesumman och inte antalet arbetstagare utgör premiegrund inom arbetslöshetsförsäkringen. Den lönesumma som utgör grund för självriskpremien bör dessutom vara den samma som den lönesumma som tillämpas vid den kollektiva betalningen. Av denna orsak skulle man tillämpa lönesumman enligt olycksfallsförsäkringen som beräkningsgrund för självriskandelen.

Arbetsgivarens självrisk skulle gälla arbetsgivare vilkas lönesumma överstiger en viss nedre gräns. Vid denna nedre gräns är självriskandelen noll och den växer lineärt till en viss övre gräns. Nedannämnda två faktorer har påverkat valet av övre och nedre gräns. Lönesummornas gränser borde väljas så att lönesumman vid den nedre gränsen motsvarar ett företag med 50 arbetstagare och vid den övre gränsen på motsvarande sätt ett företag med 800 arbetstagare. I detta skede är det dock inte möjligt att med tillräcklig säkerhet bestämma motsvarande lönesummor för år 2009. Lönesummorna enligt förslaget bör justeras så att de motsvarar nivån år 2009 då man börjar uppbära självriskpremie.

Man skulle inte göra årliga indexjusteringar av lönesummans gränser, men dessa gränser

borde justeras tid efter annan för att mindre arbetsgivare inte skulle omfattas av skyldigheten att betala självriskpremie.

Enligt förslaget skulle arbetsgivaren bli skyldig att betala självriskpremie då lönesumman överstiger 1,3 miljoner euro. Detta beräknas motsvara lönesumman för 50 arbetstagare år 2002. Självriskpremien skulle vara maximal då arbetsgivarens lönesumma är minst 20,2 miljoner euro, vilket antas motsvara lönesumman för 800 arbetstagare år 2002. Självriskpremien sjunker lineärt från fullt belopp så att ingen självriskpremie uppbärs då lönesumman är 1,3 miljoner euro. Liksom inom APL skulle full självriskpremie vara 80 procent av den förmånsutgift som utgör grund för premien.

Inom olycksfallsförsäkringen kan arbetsgivaren teckna flera försäkringar så att organisationens olika delar försäkras skilt. Företagets hela lönesumma och inte den lönesumma som utgör grund för enskilda försäkringar skulle dock utgöra grund för självriskpremien. Avsikten är att använda registren enligt företags- och organisationsdatalagen (244/2001) vid beräkningen av lönesumman. Arbetslöshetsförsäkringsfonden skulle ha rätt att via olycksfallsförsäkringsbolagen få reda på arbetsgivareföretagets totala lönesumma. Avsikten är att förhindra ett företags åtgärder för att artificiellt sänka sina premier genom att införa ett motsvarande stadgande för att förhindra kringgående som det som finns i 1 § 6 punkten lagen om pension för arbetstagare.

Uppbörd av självriskpremien

Självriskpremierna skulle uppbäras skilt från de obligatoriska arbetslöshetsförsäkringspremierna. Arbetslöshetsförsäkringsfonden skulle svara för verkställigheten. Processen startar på basen av anmälan av den som betalar arbetslöshetsförmånen, av arbetslöshetskassan eller av Folkpensionsanstalten.

Vid utredningsarbetet har ett alternativ varit att uppbära premierna i förskott för att arbetsgivarna inte skall kunna undvika dem under två års tid t.ex. genom

företagsarrangemang. Förskottsuppbörd skulle dock förutsätta att man grundar ett särskilt betalningsregister för arbetsgivare och att man aktivt följer upp uppsagda arbetstagares arbetslöshet, eftersom en del av de uppsagda arbetstagarna aldrig kommer att åtnjuta tilläggsdagar, i vilket fall förskottsbeloppet måste återbetalas.

Uppburna självriskpremier återbetalas inte. Om samma arbetsgivare dock återanställer en sådan av denne uppsagd person för vilken arbetsgivaren har betalat självriskpremie kunde arbetsgivaren få återbetalning på ansökan. Premien skulle återbetalas till den del den förmån som ansluter sig till denna inte har utnyttjats. Återbetalning skulle ske på ansökan av arbetsgivaren då arbetsavtalet har ingåtts tillsvidare och då det har varat i minst ett år.

Ändringssökande

Det är möjligt att besvara sig till olycksfallsnämnden över arbetslöshetsförsäkringspremien. Till självriskpremien ansluter sig i alla fall sådana frågor att arbetslöshetsnämnden skulle vara den naturliga besvärsinstansen. Dyliga frågor är bedömningen av orsaken till att arbetsförhållandet upphör och beloppet av den till personen ifråga betalda dagpenning som utgör grund för självriskpremiens belopp.

2.2.3. Arbetslöshetsförsäkringspremierna

En anpassning av självriskpremien till den kollektiva arbetslöshetsförsäkringspremien förutsätter att strukturen av arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie ändras. Arbetsgivarens arbetslöshetspensionspremie skulle uppdelas i grundpremie och tilläggsdagspremie. Också självriskpremien skulle beaktas i arbetsgivarens genomsnittliga premie. Grundpremien skulle bestämmas så att den täcker arbetslöshetsförsäkringsfondens alla utgifter utom kostnaderna för tilläggsdagar. Tilläggsdagspremien skulle bestämmas på basen av utgifterna för tilläggsdagar så att denna premie tillsammans med självriskpremien skulle täcka arbetsgivarens

andel av utgifterna för tilläggsdagar. Liksom arbetsgivarens nuvarande arbetslöshetsförsäkringspremie skulle även grundpremien graderas. Också tilläggsdagspremien skulle graderas och skyldigheten att betala självriskpremie skulle börja först då lönesumman överstiger gränsen för denna gradering. Samma graderingsgräns bör tillämpas i fråga alla dessa delar av premien. Då man börjar tillämpa självriskpremie från år 2009 bör gränsen för grundpremiens gradering justeras.

För att undvika att dubbla premier uppbärs av stora arbetsgivare skulle arbetsgivarens tilläggsdagspremie sjunka lineärt från fullt belopp till en fjärdedel då lönesumman stiger från 1,3 miljoner euro till 20,8 miljoner euro. Tilläggsdagspremien för arbetsgivare med självrisk skulle sjunka till ett procental motsvarande den andel av arbetslöshetspensionen som inom APL-systemet finansieras gemensamt av försäkringsanstalterna, d.v.s. en andel av den framtida arbetslöshetspensionens belopp vid begynnelsepunkten (för närvarande 20 %). Till de förmåner som pensionsanstalterna finansierar gemensamt hör också förbättringar av den allmänna pensionsnivån, utgifterna för förhöjningar av lönenivån och för indexförhöjningar samt de arbetslöshetsförsäkringar i sin helhet som getts som fribrev. I utgifterna för tilläggsdagar skulle man inom utkomstskyddet för arbetslösa på motsvarande sätt beakta 20 procent av de påbörjade utgifterna för tilläggsdagar, inverkan av indexförhöjningar av arbetslöshetsdagpenningen, de utgifter för tilläggsdagar som betalas till 63—65 åringar samt sådana utgifter för tilläggsdagar i fråga om vilka arbetsgivaren är befriad från självriskpremie. Självriskpremien har inte dimensionerats för att finansiera dessa utgifter. Andelen av de utgifter som finansieras genom dessa kollektiva tilläggsdagspremier är cirka 25 procent av utgifterna för tilläggsdagar.

Tilläggsdagspremien för en arbetsgivare med självrisk beror på företagets lönesumma och på frågan om företaget har till tilläggsdagar berättigade arbetslöshetsfall eller inte. Detta

skulle motsvara de principer som tillämpas inom APL-systemet.

Den arbetslöshetsförsäkringspremie som består av arbetsgivarens grundpremie och tilläggsdagspremie skulle utgöra en helhet vars belopp skulle bestämmas individuellt för varje arbetsgivare då lönesumman överstiger 1,3 miljoner euro. Stora arbetsgivare blir skyldiga att betala självriskpremie endast i vissa bestämda uppsägningsfall.

Då graderingsgränsen höjd bör inkomsten av arbetsgivarpremierna förbli på samma nivå som när den lägre graderingsgränsen tillämpas. Detta innebär att premieprocenten måste ändras så att arbetsgivarens genomsnittliga premie förblir oförändrad. Då uppnår man att premieförändringar fördelar sig jämnt mellan arbetsgivarens genomsnittliga

arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie.

Enligt gällande lag skall löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie bestämmas till 15 procent av det sammanlagda beloppet av arbetsgivarens genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie, om det sammanlagda beloppet är mindre än 2 procent. Vardera premien har sjunkit med nästan en hel procentenhet sedan år 1999 som är den i lag stadgade utgångsnivån. Försäkringspremiernas sammanlagda belopp är tillsvidare mer än två procent, men andelen av löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie av det sammanlagda beloppet torde redan år 2002 understiga 5 procent. Arbetsgivarens genomsnittliga premie och sålunda också det sammanlagda premiebeloppet kan fastställas först i efterhand. Då premierna ytterligare sänks så att deras sammanlagda belopp är mindre än två procent borde löntagarens andel höjas så att den skulle vara minst 15 procent av det sammanlagda beloppet.

För att förhindra att löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie stiger då det sammanlagda beloppet sjunker föreslås att löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie inte skulle kunna fastställas till högre belopp än det som bestämts för året förut, om premiernas sammanlagda belopp sjunker från det som bestämts för året förut. Då premierna

åter börjar stiga är premieändringarna lika stora efter det att premiernas sammanlagda belopp överstiger två procent.

Bufferten

För att arbetslöshetsförsäkringspremiernas nivå skall kunna förbli så stabil som möjligt borde det vara möjligt att använda inkomsterna av självriskpremier så att de motsvarar utgifterna för dagpenningar. Intäkternas användning är dock inte individualiserad på samma sätt som inom pensionssystemet så att man noggrant skulle följa med den dagpenning för tilläggsdagar som betalas till enskilda personer.

Användningen av inkomsterna borde dock dimensioneras så att de motsvarar de genomsnittliga utgifterna. Ändringar av arbetslöshetsgraden kan avsevärt påverka uppsägningarna och dessutom kan lagändringar påverka tidpunkten för dem. Av dessa orsaker kan inkomsten av självriskpremierna avsevärt växla från år till år. För att inkomster och utgifter bättre skulle motsvara varandra föreslås att inkomsten under ett år skulle fördelas för att användas under de fyra kalenderår som följer redovisningsåret. Då man bestämmer buffertens storlek skulle man endast beakta de sålunda periodiserade tillgångar som influerar i form av självriskpremier.

Konjunkturbuffertens verkliga storlek fastställs i fondens bokslut såsom skillnaden mellan tillgångar och skulder. Dessutom föreslås att man i stadgandena beaktar att endast prognoser om buffertens storlek finns att tillgå då premierna fastställs.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

Eftersom det föreslås att arbetslöshetsförsäkringsfonden skall finansiera den förhöjda förtjänst delen skulle den andel som finansieras av arbetslöshetskassorna inte därigenom öka. På samma sätt skulle arbetslöshetskassornas andel av tilläggsdagarnas finansiering ändras i takt med de ökade utgifterna för tilläggsdagar så att arbetslöshetskassornas

andel inte skulle öka. Eftersom staten varken finansierar förtjänst delar eller tilläggsdagpenningar skulle den ökning av förmånsutgifterna som därigenom uppstår inte påverka statsandelen.

I genomsnitt 14 600 personer inom utkomstskyddet är för närvarande på tilläggsdagar inom utkomstskyddet för arbetslösa. Man antar att detta antal något minskar under de närmaste åren och att det åter tilltar för från och med år 2005 då de stora årsklasserna i ökande omfattning kommer i den ålder som berättigar till tilläggsdagar. Till och med år 2015 skulle mottagarnas antal minska så att i genomsnitt 12 600 personer erhåller dagpenning för tilläggsdagar. Enligt stadgandena i gällande lag om utkomstskydd för arbetslösa skulle för tilläggsdagar betalas inkomstrelaterad dagpenning till ett belopp av 175—185 miljoner euro per år från och med år 2007. För närvarande är utgifterna för tilläggsdagar cirka 0,3 procent av lönesumman. Andelen utgifter enligt gällande lag skulle minska till 0,22 procent av lönesumman till och med år 2015 eftersom lönesumman stiger och eftersom mottagarnas antal minskar när de stora årsklasserna i ökande omfattning övergår till ålderspension.

År 2002 är arbetslöshetsförsäkringsutgifternas andel 1,23 procent av lönesumman. Också enligt gällande lag skulle arbetslöshetsförsäkringsutgifterna på motsvarande sätt sjunka till och med år 2015 då arbetslöshetspensionsutgifterna skulle vara cirka en procent av lönesumman. Arbetspensionsutgifterna skulle vara fyrfaldiga i jämförelse med utgifterna för tilläggsdagar.

På grund av lagändringen om tilläggsdagar skulle utgifterna för dessa i jämförelse med nuläget sjunka under åren 2007—2010 eftersom åldersgränsen för tilläggsdagar höjs med två år. Utgifterna för tilläggsdagar börjar så småningom öka från år 2011 så att år 2015 skulle dagpenning för tilläggsdagar betalas till ett belopp av 400 miljoner euro. I jämförelse med utgifterna enligt gällande lag skulle utgifterna växa till mer än dubbelt belopp.

På grund av de föreslagna lagändringarna

skulle andelen utgifter för tilläggsdagar öka till 0,47 procent av lönesumman. Utgiftsökningen för tilläggsdagar skulle sålunda vara 0,25 procent av lönesumman år 2015 och ökningen skulle fördelas till hälften på arbetsgivarens och till hälften på löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie. Förhöjningen av åldersgränsen för tilläggsdagar med två år minskar avsevärt utgiftsökningen.

Då man ser på inverkan av de utgifter som överförs från arbetslöshetspensionssystemet till systemet för utkomstskydd för arbetslösa bör man granska de tilläggsdagar som betalas till personer som fyllt 60 år, med beaktande av att enligt gällande lag betalas tilläggsdagar till slutet av den månad då personen ifråga fyller 60 år, eller om maximitiden 500 dagar går till ända efter uppnådd 60 års ålder, till slutet av den månad så 500 dagar går till ända. Drygt 4/5 av utgifterna för tilläggsdagar inom utkomstskyddet för arbetslösa, d.v.s. 330 miljoner euro, beror på att arbetslöshetspensionen ersätts av tilläggsdagar, vilket innebär 0,4 procent av lönesumman.

Avskaffandet av arbetslöshetspensionen skulle dock inte innebära motsvarande inbesparing inom pensionssystemen. För närvarande kan man betala arbetslöshetspension under fem års tid. Efter arbetspensionsreformen kan man från tilläggsdagar inom utkomstskyddet för arbetslösa övergå till ålderspension vid 62 års ålder utan förtidsminskning. Om pensioneringen i genomsnitt sker vid 63 års ålder, skulle de av ändringen föranledda kostnaderna uppgå till 3/5 av arbetslöshetspensionskostnaderna enligt gällande lag.

I fråga om pensionerna enligt olika arbetspensionslagar skulle verkningarna variera beroende på olika finansiering. Såvitt gäller utgifterna enligt pensionslagarna för den privata sektorn skulle verkningarna av att avskaffa arbetslöshetspensionen i genomsnitt vara 0,74 procent av lönesumman år 2015. Inom APL skulle verkningarna vara 0,66 procent och inom KAPL 2,35 procent av lönesumman. Också på arbetspensionssidan fördelar sig premieändringarna jämnt mellan arbetstägarens och arbetsgivarens premie.

Eftersom den kommunala pensionsanstaltens delegation bestämmer om grunderna för pensionsutgifterna som en del av den totalsumma som uppbärs under följande år finns det ingen direkt mekanism där avskaffandet av arbetslöshetspensionen skulle synas. Inverkan av arbetslöshetspensionsreformen är alltför liten för att ha någon avsevärd inverkan på de totala pensionsutgifterna då dessa utgifter ökar kraftigt. Dessutom har användningen av konjunkturbufferten en större inverkan på de framtida KTAPL-premierna än arbetspensionsutgifterna.

Inom det statliga pensionssystemet upphör arbetslöshetspensionernas inverkan på arbetspensionspremien efter år 2010. Som en ny utgiftspost blir staten skyldig att betala arbetsgivarens självriskpremie.

3.2. Inverkan för arbetsgivarna

Då arbetsgivarnas självrisk överförs till utkomstskyddet för arbetslösa har man strävat till att premiens storlek skulle motsvara arbetsgivarens nuvarande självriskpremie. Det är dock inte möjligt att i alla avseenden uppnå motsvarighet. Detta beror främst på nivåskillnaderna mellan arbetslöshetsdagpenningen och arbetslöshetspensionen. Vid lägre inkomstnivåer, speciellt inom kortvariga arbetsperioder, är dagpenningen avsevärt högre än motsvarande arbetslöshetspension. Inom KTAPL är självriskpremien högre än APL-självriskpremien.

När ett företags storlek beräknas tas för närvarande i beaktande endast de APL-försäkrade arbetstagarna fast en del av företagets arbetstagare kan fall inom ramen för andra pensionslagar. Å andra sidan beaktas samtliga APL-försäkrade, trots att en del kan vara försäkrade i ett annat pensionsbolag. På samma sätt har kommunerna och staten i sin tjänster personer som hör till den privata sektorns pensionssystem. I fråga om pensionssystemens självriskpremier beaktas endast de personer som hör till ifrågasvarande pensionssystem. Eftersom grunden för självriskens inom utkomstskyddet för arbetslösa är företagets hela lönesumma kan

företaget bli befundet större i fråga om självrisker för utkomstskyddet för arbetslösa än inom APL-självrisker.

4. Ärendets beredning

Propositionen har beretts som tjänstearbete inom social- och hälsovårdsministeriet. Vid beredningen har man hört representanter för de centrala arbetsmarknadsorganisationerna och arbetslöshetsförsäkringsfonden, Arbetslöshetskassornas samorganisation rf, Folkpensionsanstalten, Försäkringsinspektionen, Olycksfallsförsäkringsanstalterna förbund och arbetsministeriet.

5. Andra omständigheter som inverkar på propositionens innehåll

Propositionen ansluter sig till regeringens proposition med förslag till lagar om utkomstskydd för arbetslösa och om ändringar av lagar som har samband med den (RP 115/2002 rd), regeringens proposition med förslag till lag om offentliga arbetskraftstjänster, regeringens proposition med förslag till lag om utbildningsfonden och om ändringar av lagar som har samband med den samt regeringens proposition med förslag till lag om alterneringsledighet. Dessutom bör beaktas att regeringen till riksdagen avger en proposition med förslag till ändring av pensionslagstiftningen.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering av lagförslaget

1.1. Lag om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 § *Lagens syfte.* Ändringarna är tekniska och ansluter sig till särskilt avgivna regeringspropositioner som gäller lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om offentliga arbetskraftstjänster och lagen om Utbildningsfonden.

3 § *Konjunkturbufferten.* Enligt gällande lag bestäms buffertens storlek såsom skillnaden mellan utgifter och intäkter. Det föreslås att fastställandet av buffertens storlek ändras så att den utgör skillnaden mellan tillgångar och skulder, vilket bättre skildrar arbetslöshetsförsäkringsfondens ekonomiska ställning. Därtill skulle detta bättre motsvara det förfarande som tillämpas i praktiken enligt vilket buffertens storlek i arbetslöshetsförsäkringsfondens bokslut fastställs som skillnaden mellan tillgångar och skulder.

Konjunkturbuffertens eller underskottets storlek beaktas då man fastställer arbetslöshetsförsäkringspremiernas storlek.

Enligt 18 § 2 mom. finansieringslagen beaktas inte de förändringar i arbetslöshetsförsäkringsfondens finansieringsbehov som föranleds av variationer i arbetslösheten till den del arbetslöshetsförsäkringsfondens

konjunkturbuffert eller underskott understiger maximibeloppet i 3 § när arbetslöshetsförsäkringspremierna fastställs. I praktiken eftersträvar man inte ändringar av konjunkturbufferten endast på grund av ändringar av arbetslöshetsgraden, utan en minskning av bufferten blir aktuell också då den beräknas överstiga sitt maximibelopp.

Buffertens maximibelopp motsvarar de utgifter som föranleds av en arbetslöshetsgrad på 3,6 procentenheter. Då

man fastställer arbetslöshetsförsäkringspremierna för följande år har man också vid utgången av det löpande året till förfogande endast prognoser om buffertens storlek. Också buffertens maximibelopp kan fastställas först på basen av de utgifter som bokslutet utvisar och på basen av den slutliga arbetslöshetsgrad som är känd efter ett års utgång. En prognos finns tillgänglig om arbetslöshetsgraden under följande år, men man kan endast gissa storleken av intäkter och utgifter. På grund av det sätt att uppbära premier som beskrivs ovan på sida 4 måste intäkten

av arbetslöshetsförsäkringspremierna granskas på längre sikt, i praktiken fördelat på en tre års period. På grund av alla dessa orsaker är det omöjligt att på förhand exakt beräkna arbetslöshetsförsäkringspremiernas storlek så att bokslutsperiodens resultat precis motsvarar den ändring som en ökning eller en minskning av konjunkturbufferten skulle förutsätta, eller så att buffertens storlek vid slutet av följande år skulle exakt motsvara det i lag fastställda beloppet.

Konjunkturbufferten växte till sitt maximibelopp i betydligt snabbare takt än man beräknade i den ursprungliga regeringspropositionen om lagen (RP 64/1988, sida 8). Både utvecklingen av arbetslösheten och lönesummans tillväxt, som var större än beräknat, bidrog till detta resultat. Delvis av ovannämnda anledning, men främst på grund av systemet för att redovisa arbetslöshetsförsäkringspremier och på grund av ovannämnda prognosvårigheter har stadgandet om buffertens maximibelopp i praktiken tolkats som en riktgivande bestämmelse och inte som ett entydigt stadgande som uttryckligen gäller det löpande och det följande året. Om arbetslöshetsförsäkringspremierna skulle fastställas så att buffertens maximibelopp inte skulle överskridas under några omständigheter, kunde följden under en högkonjunktur i själva verket vara en

utveckling rakt motsatt buffertsystemets centrala målsättningar - att trygga en utveckling av betalningarna som är ändamålsenlig för att utjämna betalningsfluktuationer och konjunkturvaxlingar.

Av ovannämnda orsaker föreslås att stadgandets ordalydelse preciseras så att konjunkturbuffertens maximibelopp fastställs på basen av ovannämnda prognos då man bestämmer om arbetslöshetsförsäkringspremierna. Med beaktande av ovannämnda system för att redovisa arbetslöshetsförsäkringspremierna samt av de prognoser och beräkningar som finns tillgängliga då premierna fastställs bör buffertens maximibelopp och prognoserna om detta betraktas i ett tre års perspektiv i de fall då man måste minska buffertens belopp då maximibeloppet överskrids.

Prognosen angående buffertens belopp och dess budget bör vara väl motiverade. Som prognos skulle man använda de beräkningar som görs av de bäst kända prognosinstitutet och av finansministeriet. Enligt grundlagsutskottets utlåtande har man konsekvent använt samma entydiga metod för att bestämma hur arbetslöshetsgraden förändras. För att beräkna sina utgifter får fonden färdiga beräkningar av alla de parter där fonden deltar i finansieringen, eller i finansieringen av de förmåner som de betalar.

Intäkterna av självriskpremierna skulle inte avskiljas till en särskild fond, men för uppföljningens skull de specificeras i bokföringen. Då man fastställer konjunkturbuffertens storlek skulle man beakta en fjärdedel av intäkterna under de föregående fyra åren. Den återstående delen skall reserveras för att finansiera utgifterna för de tilläggsdagar som redan börjat och som inte beror på ändringar av arbetslöshetsgraden. Då kan man bibehålla konjunkturbuffertens maximibelopp vid en summa som motsvarar utgifterna för en arbetslöshetsgrad på 3,6 %.

4 § *Finansiering av den inkomstrelaterade dagpenningen.* Då arbetslöshetsdagpenning enligt 4 kap. lagen om utkomstskydd för arbetslösa betalas jämkad eller nedsatt bestäms statsandelen av den

inkomstrelaterade arbetslöshetsdagpenningen på basen av ett relationstal som man erhåller genom att dividera grunddagpenningens belopp med beloppet av den fulla inkomstrelaterade dagpenningen för den som erhåller dagpenning. Om beloppet av full inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning med barnförhöjning är t.ex. 46,60 euro per dag och om grunddagpenningens belopp är 23,14 euro, är relationstalet 0,4966. Om beloppet av jämkad eller nedsatt arbetslöshetsdagpenning i fråga om denna person är 30,32 euro, är statsandelen enligt ovanstående 15,06 euro.

Då inkomstrelaterad dagpenning enligt 6 kap. 2 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa betalas i form av förhöjd dagpenning stiger den enligt föregående exempel jämkade eller minskade dagpenningen till 35,53 euro. Såsom statsandel bör dock fortfarande betalas 15,06 euro. Om förhöjd inkomstrelaterad dagpenning betalas jämkad eller nedsatt, skall statsandelen beräknas på basen av den jämkade eller minskade dagpenning som skulle betalas till personen ifråga utan förhöjning.

Eftersom arbetslöshetskassans andel beräknas som procenttal skulle arbetslöshetskassans finansieringsandel öka i samtliga de fall då arbetslöshetsdagpenning enligt 6 kap. 2 § 2 mom. betalas förhöjd. Därför föreslås att arbetslöshetskassans andel i dessa fall beräknas på basen av den dagpenning som en person skulle få utan förhöjning.

Eftersom arbetslöshetsförsäkringsfondens andel beräknas som skillnaden mellan den betalda inkomstrelaterade dagpenningen och kassans andel skall fonden finansiera förhöjningen, i ovannämnda exempel 5, 21 euro.

Ändringar av teknisk natur skulle göras i paragrafen så att den motsvarar den föreslagna lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om offentliga arbetskraftstjänster.

4 a § *Finansieringen av tilläggsdagar.* Det att rätten till tilläggsdagar utsträcks till 65 år i fråga om personer födda år 1950 eller därefter innebär det att utgifterna för tilläggsdagar kommer att öka. Då man

samtidigt med två år höjer åldersgränsen för rätten till tilläggsdagar torde utgiftsförhöjningen inträffa tidigast från år 2011. För att arbetslöshetskassornas ansvar för finansieringen av tilläggsdagar inte skall öka justeras deras andel av finansieringen av tilläggsdagar från och med år 2011.

Arbetslöshetskassornas och på motsvarande sätt arbetslöshetsförsäkringsfondens andelar skulle genom social- och hälsovårdsministeriets förordning justeras så att arbetslöshetskassornas andel minskas med samma relativa andel som utgifterna för tilläggsdagar ökar av de förmånsutgifter som kassorna betalar. I fråga om tilläggsdagarnas andel är det ändamålsenligt att tillämpa medeltalet för en flerårsperiod. Den sista jämförelsepunkten skulle vara det år då ändringarna av rätten till tilläggsdagar inte ännu verkar, d.v.s. år 2006. Den föregående ändringen av rätten till tilläggsdagar, som genomfördes i början av år 1997, påverkar dock inte mera utgifterna för tilläggsdagar för år 2002. Därför skulle man som jämförelsepunkt tillämpa den genomsnittliga andelen för åren 2002—2006 av utgifterna för tilläggsdagar, i jämförelse med arbetslöshetskassornas samtliga utgifter. Om tilläggsdagarnas genomsnittliga andel av alla arbetslöshetskassans utgifter under åren 2002—2006 skulle vara till exempel 12 % och om utgifterna för tilläggsdagar efter reformen skulle vara till exempel 21,8 %, skulle kassans procentuella andel bestämmas så att 5,5 procents andelen enligt gällande lag skulle multipliceras med relationen mellan 12 och 21,8, i vilket fall kassans andel av dagpenningen för tilläggsdagar skulle vara 3 %.

Finansieringsandelarna för tilläggsdagar skulle justeras skilt för övergångsperioden 2011—2014 och därefter på nytt för att gälla från och med år 2015. Som grund för justeringen skulle man använda uppgifter om förverkligade belopp samt på redan påbörjade tilläggsdagar baserade prognoser om utgifterna för tilläggsdagar under kommande år. Både utgifterna för tilläggsdagar och andra utgifter skulle upptas till bruttobelopp. Om arbetskassorna på grund av en lagändring blir skyldiga att betala någon ny förmån eller om den tidigare

betald förmån avskaffas, tar man i jämförelsen mellan olika tidpunkter i beaktande endast de förmåner som är gemensamma för vardera tidsperioden.

5 § *Finansieringen av förtjänststödet.* I paragrafens 1 mom. stadgas om statsandel för förtjänststödet och i paragrafens 2 mom. om arbetslöshetskassans andel. Det föreslås att man i dessa lagrum gör motsvarande ändringar som i fråga om finansieringen av den inkomstrelaterade arbetslöshetsdagpenningen enligt 4 §.

I paragrafen skulle man göra tekniska ändringar som ansluter sig till förslagen om lag om utkomstskydd för arbetslösa och lag om offentliga arbetskraftstjänster.

6 § *Finansieringen av andra förmåner.* I förslaget till lag om utkomstskydd för arbetslösa föreslås att den särskilda lagen om utbildningsdagpenning upphävs och att stadgandena om utbildningsdagpenning skall ingå i förmånerna enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, om vilkas finansiering stadgas i 4 och 8 §. Då skulle i paragrafen endast stadgas om finansieringen av alterneringsersättningar enligt lagen om alterneringsledighet. Enligt 21 § förslaget till lag om alterneringsledighet skall arbetslöshetskassornas och Folkpensionsanstaltens kostnader för alterneringsledighet finansieras enligt vad som stadgas om arbetslöshetsdagpenning i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner och i 14 kap. 3 § lagen om utkomststöd för arbetslösa. Finansieringen av alterneringsersättningarna förblir oförändrad. Det relationstal som bestämmer statsandelen för förtjänststöd beräknas på basen av den fulla arbetslöshetsdagpenning som utgör grund för alterneringsersättningen och som inte innehåller barnförhöjningar. Arbetslöshetskassans andel är 5,5 procent av den betalda alterneringsersättningen och arbetslöshetsförsäkringsfonden finansierar den återstående delen.

7 § *De förmåner som finansieras av arbetslöshetsförsäkringsfonden.* En teknisk ändring skulle göras av denna paragraf. Ändringen ansluter sig till förslaget om Utbildningsfonden. Dessutom korrigeras den föråldrade hänvisningen till lönegarantilagen.

8 § *Finansiering av grunddagpenningen och*

grundstödet. En teknisk ändring av paragrafens 1 mom. skulle göras i anslutning till förslaget till lag om offentliga arbetskraftstjänster.

10 § *Arbetslöshetsförsäkringsfondens uppgifter.* Till paragrafen 1 mom. skulle fogas arbetslöshetsförsäkringsfonden nya uppgift att bestämma och att uppbära självriskpremien.

11 § *Tillsynen över arbetslöshetsförsäkringsfonden.* Till paragrafen skulle fogas övervakningen av självriskpremiens verkställighet som enligt förslaget skulle ankomma på Försäkringsinspektionen.

12 § *Arbetsgivares premiebetalningsskyldighet.* I paragrafen har man förenat arbetsgivares premiebetalningsskyldighet och befrielsen från arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie i vissa fall. I 12 § gällande lag stadgas om premiebetalningsskyldighet och om i 13 § om befrielse från premie. Genom föreningen strävar man till enhetliga stadganden om arbetsgivarens och löntagarens skyldighet att betala försäkringspremier.

Paragrafens 1 och 2 mom. är de samma som 12 § i gällande lag. Paragrafens 3 mom. innehåller en förteckning över de fall då arbetsgivaren inte är skyldig att betala arbetslöshetsförsäkringspremie.

Punkterna 1, 3 och 4 i paragrafens 3 mom. är de samma som i 13 § i gällande lag. Punkterna 2, 5 och 6 är nya. I 2 punkten skulle stadgas att enligt försäkringsprincipen skulle arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie inte uppbäras i fråga om arbetstagare som enligt 3 kap. 1 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte är berättigade till arbetslöshetsförmåner. Detta betyder att arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie inte skulle uppbäras för arbetstagare som inte har fyllt 17 år eller som har fyllt 65 år.

I punkt 5 skulle stadgas att betalningsskyldighet inte föreligger, om den försäkringspremie som tillämpas inom olycksfallsförsäkringen inte grundar sig på den lönesumma som arbetsgivaren betalar, utan olycksfallsförsäkringspremien är fast. Detta gäller huvudsakligen löner för

hemhjälp och hemstädare. Den föreslagna ändringen följer tillämpad praxis. I motiveringen till regeringens proposition med förslag till lagstiftning om förnyelse av finansieringen av arbetslöshetsförmåner (RP 64/1998 rd.) konstaterades att om en fast årspremie uppbärs inom olycksfallsförsäkringen, skulle arbetslöshetsförsäkringspremie inte uppbäras.

I 6 punkten skulle enligt försäkringsprincipen stadgas att arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringsavgift inte skulle uppbäras av en sådan persons lön som enligt lagen om pension för företagare (468/1969) eller lagen om pension för lantbruksföretagare (46/1969) är skyldig att teckna försäkring enligt nämnda lagar, som i 1 kap. 6 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa definieras som företagare och som därför inte är berättigad till de förmåner som finansieras med arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremier.

Enligt gällande lag är arbetsgivaren inte skyldig att betala arbetslöshetsförsäkringspremie för en sådan arbetstagare i fråga om vilken Folkpensionsanstalten i stöd av 7 § 1 mom. lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993) har beslutat att lagstiftningen om social trygghet inte skall tillämpas. Med avvikelse från vad som nu gäller skulle arbetsgivaren befrias från sin betalningsskyldighet endast på grund av särskild ansökan.

I 7 punkten skulle enligt försäkringsprincipen stadgas att arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie inte skulle uppbäras för sådan personers lön som är skyldiga att teckna försäkring enligt lagen om pension för företagare (468/1969) eller enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (467/1969) och som enligt 1 kap. 6 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa definieras som företagare. Sådana personer är inte berättigade till förmåner som finansieras genom arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremier.

13 § *Arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie för företagens*

delägare. För klarhetens skulle föreslås att 14 § 2 mom. gällande lag avskiljs till en separat paragraf.

14 § *Bestämmande av arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie*. I 14 § 1 mom. gällande lag bestäms om arbetsgivarpremiens gradering enligt lönesumman. I lagens 18 § bestäms hur arbetsgivarpremierna är graderade. Det föreslås att bestämmelsen om strukturen av arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie överförs till lagens 14 §.

I paragrafens 1 mom. skulle bestämmas om arbetsgivarpremiens uppdelning i grundpremie, tilläggsdagspremie och självriskpremie. I arbetsgivarens genomsnittliga premie skulle man beakta självriskpremierna som sålunda påverkar arbetsgivarpremiens storlek. De utgifter som skall täckas genom grundpremierna är de finansieringsandelar som betalas till arbetslöshetskassor, fränsett utgifterna för tilläggsdagar, de försäkringspremier som betalas till Pensionsskyddscentralen och Statens pensionsfond, Utbildnings- och avgångsbidragsfondens utgifter minskade med statsandelarna, utgifter enligt lönegarantilagen, ersättningar till försäkringsbolagen samt fondens förvaltningskostnader. Också den andel som redovisas till grundtryggheten skall beaktas som en utgift i detta sammanhang, även om redovisningsbeloppet bestäms enligt inkomsterna av löntagarpremierna.

Tilläggsdagspremierna bestäms så att den tillsammans med självriskpremierna täcker alla de utgifter för tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa, i fråga om vilka arbetsgivarna ansvarar för finansieringen. Utgifterna för tilläggsdagar omfattar tilläggsdagar både till personer födda för 1950 och personer födda därefter. Tilläggsdagspremierna bestäms som ett procenttal av lönesumman.

I paragrafens 2 mom. skulle bestämmas om gradering av arbetsgivarpremierna. Grundpremierna skulle graderas på motsvarande sätt som för närvarande i en högre och en lägre premie.

Tilläggsdagspremierna skulle graderas så att arbetsgivarpremierna skulle vara fast upp till

en lönesumma på 1,3 miljoner euro. Premien skulle bestämmas som ett procenttal av lönesumman. Tilläggsdagspremierna sjunker lineärt från en lönesumma på 1,3 miljoner euro tills arbetsgivarens lönesumma är 20,8 miljoner euro. På denna nivå skulle tilläggsdagspremierna vara en fjärdedel av den högre premie som betalas för en lönesumma på högst 1,3 miljoner euro. Den inkomst som faller bort på grund av att tilläggsdagspremierna sjunker ersätts genom inkomster av självriskpremierna.

I paragrafens 3 mom. fastslås självriskpremierna om vars grunder dock skulle stadgas i 24 och 24 a §.

Också premien för tilläggsdagar skulle graderas börjande från en lönesumma på 1,2 miljoner euro. Vid en lägre lönesumma skulle arbetsgivarens premie vara fast och motsvara en procentandel av utgifterna för tilläggsdagar i förhållande till lönesumman. Premien för tilläggsdagar sjunker lineärt från en lönesumma på 1,2 miljoner euro tills arbetsgivarens lönesumma är 19,2 miljoner euro. Vid denna nivå skulle premien för tilläggsdagar vara en fjärdedel av den premie som betalas för en lönesumma på mindre än 1,2 miljoner euro. Den intäkt som uteblir på grund av att premien för tilläggsdagar sjunker skulle ersättas med intäkter av självriskpremierna.

I momentets 3 punkten skulle självriskpremierna fastställas såsom en del av arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie.

Premiegrunderna skulle dock bestämmas i 24 och 24 a §.

15 § *Löntagarens skyldighet att betala försäkringspremier*. Paragrafens 1 mom. föreslås förbli i kraft såsom den är i gällande lag. Det föreslås att i paragrafens 2 mom. tillfogas de fall där löntagaren inte är skyldig att betala arbetslöshetsförsäkringspremie. Enligt förslaget skulle dessa fall vara de samma som i fråga om arbetsgivarpremierna, med undantag för familjevårdare som avses i familjevårdarlagen.

Enligt 15 § 2 mom. gällande lag är bolagsmän i ett kommanditbolag eller öppet bolag eller familjevårdare som avses i familjevårdarlagen inte betalningsskyldiga. Utom dessa skulle inte heller personer i fråga

om vilka arbetsgivaren inte har betalningsskyldighet inte heller vara förpliktade att betala löntagarpremie. Utom i fråga om familjevårdare skulle 15 § 2 punkten motsvara den förpliktelse för arbetsgivare att betala försäkringspremie som stadgas i 12 §.

Det 3 mom. som skulle fogas till paragrafen motsvarar den föreslagna förändringen av arbetsgivarens betalningsplikt.

16 § *Arbetspensionsförsäkringspremie för ett företags delägares löntagare*. Paragrafens rubrik har ändrats så att den bättre motsvarar stadgandets innehåll. I paragrafen skulle göras en teknisk ändring.

18 § *Arbetslöshetsförsäkringspremiernas belopp*. Till paragrafen skulle fogas ett nytt 6 mom. enligt vilket löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie inte kunde bestämmas till ett högre belopp än föregående år, om premiernas sammanlagda belopp sjunker. Då premierna åter börjar öka skulle förändringar av dem vara lika stora efter det att premiernas sammanlagda belopp överstiger två procent.

19 § *Inkomst som utgör grund för arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremier*.

Det föreslås att 19 § i gällande lag uppdelas på två olika paragrafer beroende på om fråga är om den inkomst som utgör grund för arbetsgivarens eller arbetstagarens arbetslöshetsförsäkringspremier.

I paragrafen skulle stadgas om den inkomst som utgör grund för arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie. Paragrafens 1 mom. motsvarar 19 § 1 mom. i gällande lag och 2 mom. motsvarar 19 § 2 mom. i gällande lag.

19 a § *Inkomst som utgör grund för löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie*.

I paragrafen skulle stadgas om den inkomst som utgör grund för löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie. Vad som tidigare har stadgats i social- och hälsovårdsministeriets beslut om löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie skulle överföras till lagen. Paragrafen motsvarar beslutets 1—3 §.

Enligt paragrafens 1 mom. utgör den lön eller annan vederlag som betalas i arbets-, eller tjänste- eller annat tjänstgöringsförhållande

och som betalas som ersättning för arbete grund för löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie. Den lön som utgör grund för olycksfallsförsäkringen har bestämts på motsvarande sätt.

I paragrafens 2 mom. stadgas att den lön eller annan vederlag som betalas i arbets-, eller tjänste- eller annat tjänstgöringsförhållande och som betalas som ersättning för arbete utgör lön för utlandsarbete.

Enligt 19 § 3 mom. gällande lag innehålls hos löntagaren

arbetslöshetsförsäkringspremie på den lön som avses i 13 § lagen om förskottsuppbörd, på den löneinkomst som avses i 77 § inkomstskattelagen och på den lön som avses i 4 § lagen om beskattning av begränsat skattskyldig samt på dricks. Det föreslås att hänvisningarna till skattelagarna upphävs på grund av de tolkningssvårigheter som uppstått vid tillämpningen.

Enligt 15 § lönegarantilagen (866/1998) innehålls de avgifter som enligt lag skall avdras från arbetstagares lön, om inte något annat bestäms någon annanstans. I paragrafens 3 mom. föreslås att löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie inte skall innehållas på löner som betalas enligt lönegarantilagen. Ett motsvarande stadgande finns i social- och hälsovårdsministeriets beslut om arbetstagarens pensionspremier (1417/1997), enligt vars 3 § arbetstagarens pensionspremie inte innehålls för löner som betalas enligt lönegarantilagen. Premie skulle inte heller innehållas av den kompletteringsdagpenning som betalats av i samband med arbetsgivaren verkande sjukförsäkring.

8 a kap. Arbetsgivarens självriskpremie inom utkomstskyddet för arbetslösa

Det föreslås att till finansieringslagen fogas ett kapitel om arbetsgivarens självriskpremie inom utkomstskyddet för arbetslösa. Stadganden om självriskpremie skulle ingå i ett särskilt kapitel eftersom det är fråga om ett system som skiljer sig från arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie såvitt gäller självriskpremiens grunder, beslutsfattande,

ändringssökande och verkställighet.

24 § *Betalningsskyldighet*. I paragrafens 1 mom. skulle stadgas om vilka som är skyldiga att betala självriskpremie. Premien skulle gälla arbetsgivare som enligt lagen om olycksfallsförsäkring är skyldiga att försäkra sina arbetstagare och som på denna grund enligt 12 § är skyldiga att betala arbetslöshetsförsäkringspremie. Dessutom skulle statens räkningsverk vara skyldiga att betala självriskpremie. Denna premie skulle gälla statens affärsverk enligt samma grunder som andra arbetsgivare, trots att arbetslöshetsförsäkringspremier tillämpas på dem endast i tillämpliga delar.

Sådana arbetsgivare vilkas lönesumma är minst 1,3 miljoner euro skulle ha självriskskyldiga. I paragrafens 1 mom. skulle stadgas om att lönesumman för året som föregår det år då uppsägningen skedde skulle tillämpas som arbetsgivarens lönesumma. Vid olycksfallsförsäkringen och sålunda också vid arbetslöshetsförsäkringen har man vid fastställandet av premierna tillämpat förskottspremier som i den slutliga utjämningspremien har justerats så att de motsvarar den verkliga lönesumma som arbetsgivare uppgett. Då självriskpremien fastställs har olycksfallsbolagen tillgång till arbetsgivarens slutliga lönesumma.

Företagets hela lönesumma skulle anses vara arbetsgivarens lönesumma också om man i olycksfallsförsäkringen har tecknat olika försäkringar för företaget olika delar. Arbetsgivaren skulle definieras enligt företags- och organisationsnumret. Enligt 2 § företags- och organisationsdatalagen (244/2001) avses med företags- och organisationsnummer en identifikation som skall ges varje registreringsskyldig och som specificerar denne och består av ett ordningsnummer och ett kontrollnummer. Inom den kommunala sektorn avses med arbetsgivare ett sådant samfund som avses i lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/1964). Kommuner eller kommunalförbund är sådana samfund. Inom den statliga sektorn är arbetsgivare statens räknings- eller affärsverk.

Enligt paragrafens 1 mom. 1 punkt skulle arbetsgivarens skyldighet att betala

självriskpremie gälla personer vilkas arbetslöshet på grund av uppsägning av arbets- eller tjänsteförhållandet fortsätter så länge att personen ifråga blir berättigad till tilläggsdagar. Detta innebär att personens arbetsvillkor eller en del därav har uppfyllts i anställning hos den arbetsgivare som sagt upp arbetsförhållandet. I sådana fall då personen ifråga efter uppsägningen har tagit emot ett kortvarigt arbete skulle den sista arbetsgivaren inte vara skyldig att betala självriskpremie eftersom de i paragrafens 2 mom. avsedda villkoren för när arbetsgivaren inte är skyldig att betala självriskpremie då i allmänhet inte uppfylls. Inom APL föreligger skyldighet att betala självriskpremie i de fall att arbetsförhållandet omfattar kommande tid. Detta innebär i praktiken att högst ett års tid kan förflyta mellan arbetsförhållandets slut och den tidpunkt då rätten till arbetslöshetsdagpenning börjar.

Skyldighet att betala självriskpremie skulle föreligga då arbetstagaren blir berättigad till tilläggsdagar enligt 6 kap. 9 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Ifrågavarande lagrum gäller rätt till tilläggsdagar för personer födda år 1950 eller därefter tills de uppnår 65 års ålder. I stället för självrisken inom utkomstskyddet för arbetslösa skulle självrisken inom pensionssystemet tillämpas på en arbetsgivare som säger upp en arbetstagare som är född före år 1950.

Arbetsgivaren skulle debiteras självriskpremie också då en sådan år 1950 eller därefter född arbetstagarers rätt till arbetslöshetsdagpenning som grundar sig på att arbets- eller tjänsteförhållandet har sagts upp och som börjat efter 60 års ålder fortsätter så att arbetstagaren är berättigad till arbetslöshetsdagpenning efter att ha fyllt 63 år, eller då han eller hon har börjat få ålderspension vid 62 års ålder och arbetslöshetsdagpenningen har fortsatt till övergången till ålderspension. Ifrågavarande punkt skulle gälla de arbetslösa som inte har hunnit övergå till tilläggsdagar före 63 års ålder. Eftersom det är möjligt att ifrågavarande person inte får arbetslöshetsdagpenning just då han eller hon fyller 63 år skulle arbetsgivaren vara betalningsskyldig om ifrågavarande person

får arbetslöshetsdagpenning efter 63 års ålder.

I paragrafens 2 mom. föreslås att man lagstiftar om sådana fall då arbetsgivaren inte är skyldig att betala självriskpremie. De speciella grunderna för grundförsäkring enligt APL innehåller stadganden om motsvarande fall där självriskpremie inte uppbärs. Sådan premie skulle inte uppbäras om arbetsförhållandet har börjat efter det att arbetstagaren har fyllt 50 år och har varit mindre än tre år, om arbetstagarens arbetsförhållande har sagts upp med stöd av 7 kap. 2 § lagen om arbetsavtal eller hävts enligt 8 kap. 1 § sagda lag på grund av på arbetstagaren beroende andra än hälsomässiga omständigheter, eller om arbetsgivaren på eget initiativ, utan arbetsgivarens medverkan har sagt upp sig. Befrielse från självriskpremie skulle undersökas då det i 24 c § avsedda beslutet avges.

I paragrafens 3 mom. stadgas om förhindrade av att självriskpremien kringgås. Om det uppenbara ändamålet med ett företagsarrangemang har varit att kringgå självriskpremien, skulle premien kunna bestämmas enligt det läge som gällde före arrangemanget vidtogs.

Från den 1.1.2000 har pensionsanstalterna haft möjlighet att ingripa i sådana företagsarrangemang av stora arbetsgivare med självrisk där arrangemanget påverkar pensionskostnaderna och där det uppenbara ändamålet är att kringgå självrisken. Enligt 1 § 6 mom. APL kan en pensionsanstalt uppbära självriskandelen, om en rättshandling, för att undvika försäkringspremie, har getts ett sådant innehåll som inte motsvarar sakens verkliga natur eller ändamål.

Enligt Pensionsskyddscentralens cirkulärbrev A 23/2001 kan en pensionsanstalt bestämma försäkringspremien enligt det förhållande som gällde före arrangemanget, om ett företagsarrangemang uppenbarligen har gjorts med avsikt att kringgå bestämmelserna om arbetsgivarens ansvar för arbetsoförmåga eller arbetslöshet. Om arbetsgivaren kan framlägga klart affärsekonomiska motiv för arrangemanget, har pensionsanstalten ingen orsak att ingripa i saken. I oklara fall har

arbetsgivaren alltid självrisk.

Enligt Pensionsskyddscentralens cirkulärbrev A 23/2001 kan karens påford av Arbetskraftsmyndigheterna anses utgöra tillräcklig utredning om att arbetsförhållandet har upphört av orsaker som beror på arbetstagaren eller på en sådan laglig, personbaserad uppsägningsgrund som inte är hälsorelaterad. På samma sätt anses ett laga kraft vunnet domstolsutslag där arbetstagarens påstående om att arbetsavtalet hävts lagstridigt har förkastats utgöra tillförlitlig utredning för att befria från självriskpremie. Också utredning av arbetsgivaren räcker som bevis för att arbetsförhållandet har upphört utan avsikt att kringgå självriskpremien, om denna utredning stöds av en varning till arbetstagaren, av en skriftlig promemoria om att arbetstagaren blivit hörd eller av ett tillkännagivande med delgivningsbevis om att arbetsförhållandet upphört.

Om en gyllene handtryckning eller någon annan ekonomisk förmån föreligger i samband med att arbetsförhållandet uppgör och om denna förmån, trots sin benämning, uttryckligen ansluter sig till arbetsförhållandets upphörande, kan det vara fråga om att avsluta arbetsförhållandet i samförstånd, trots att arbetstagaren själv har skött om uppsägningen. I sådana fall där arbetsgivaren genom ekonomiska förmåner har medverkat till att arbetstagaren sagt upp sig är det inte fråga om en sådan situation att befrielse från självrisk kunde tillämpas i stöd av stadgandena i 24 § 2 mom. 3 punkten. Man kan kräva utredning av arbetsgivaren om den lön och de övriga förmåner som har betalats åt en på eget initiativ avgående arbetstagarare i samband med att arbetsförhållandet upphörde. Också ett av arbetstagaren undertecknat meddelande att han eller hon inte bestrider arbetsgivarens individuella uppsägning av arbetsavtalet kan tyda på kringgående av självriskpremien.

Avsikten är att arbetslöshetsförsäkringsfonden skall ge en liknande procedurbeskrivning som Pensionsskyddscentralen ger om självriskpremier inom pensionssystemet. 24 a § *Självriskpremiens grunder*. I paragrafens 1 mom. skulle man bestämma

den förmånsutgift på vars grund arbetsgivarens självriskpremie fastställs.

Förmånsutgiften skulle bestämmas som produkten av betalningsdagarna och dagpenningen. Betalningsdagarnas antal är kalkylmässigt och börjar från den första tilläggsdagen till och med 63-års födelsedagen. I de fall som avses i 24 § 1 mom. 1 punkten skulle förmånsutgiften dock beräknas på basen av minst ett år, d.v.s. 258 betalningsdagar, om det kalkylmässiga antalet tilläggsdagar är mindre än detta antal. I de fall som avses i lagens 24 § 1 mom. 2 punkten skulle den dagpenningensutgift som betalats efter det att arbetsförhållandet upphört till 63 års ålder utgöra grund för den förmånsutgift som utgör basis för självrisken. Om en person är berättigad till förhöjt belopp av den inkomstrelaterade dagpenningen för tilläggsdagarna enligt 6 kap. 10 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa, beräknas förmånsutgiften på basen av denna dagpenning. Till personer som omfattas av grundskyddet skulle betalas en kalkylmässig dagpenning och denna skulle betalas, om han eller hon är medlem av en arbetslöshetskassa. Då den kalkylmässiga dagpenningen bestäms skulle man tillämpa vad som i lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgas om bestämning av lönen och om beräkning av arbetslöshetsdagpenningens belopp.

I paragrafens 3 mom. skulle man bestämma den del av denna förmånsutgift som skall betalas av arbetsgivaren. Full självriskpremie skulle utgöra 80 % av ovannämnda förmånsutgift. Ingen självriskförpliktelse skulle föreligga, om lönesumman är högst 1,3 miljoner euro. Självriskpremien växer lineärt till fullt belopp då lönesumman växer till 20,8 miljoner euro.

24 b § *Uppbörd och återbäring av självriskpremie.* Självriskpremie skulle uppbäras då rätten till tilläggsdagar börjar. Om betalningsskyldigheten grundar sig på bestämmelsen i 24 § 1 mom. 2 punkten, skulle självriskpremie uppbäras då ifrågavarande person fyllt 63 år.

Premien skulle återbäras i de fall varom stadgas i 2 mom. och endast på särskild ansökan av arbetsgivaren. Arbetsgivaren skall motivera sin återbäringsansökan.

Enligt förslaget skulle den del av

självriskpremien som inte har använts återbäras. Man kan fastställa ett dagspris för den självriskpremie som arbetsgivaren betalt. Från den betalda självriskpremien avdras den del som motsvarar till den arbetslöse betalda tilläggsdagar och återstoden kunde återbäras. Enligt förslaget skulle del oanvända delen av självriskpremien återbäras. Ett dagspris kan fastställas för den självriskpremie som arbetsgivaren erlagt. Från den betalda självriskpremien skulle först avdras andelen av de tilläggsdagar som betalats till den arbetslöse och den återstående delen kunde återbäras.

Eftersom självriskpremien kan vara mycket liten då lönesumman just och just överskrider 1,3 miljoner euro skulle i paragrafens 3 mom.

stadgas att arbetslöshetsförsäkringsfonden kan underlåta att uppbära självriskpremie, om dess belopp är ringa. Detta skulle gälla i sådana fall så kostnaderna skulle vara större än den uppburna premien.

24 c § *Beslut om självriskpremien.* Inom pensionssystemet ger man som huvudregel inte sådana beslut om självriskpremie att de skulle uppfylla kriterierna för beslut varöver besvär kan anföras. Pensionsanstalten förordnar om debitering av självriskpremien och det är alltså fråga om fakturering. Pensionsskyddscentralen kan dock avge ett egentligt beslut varöver besvär kan anföras i sådana fall då pensionsanstalten eller arbetsgivaren har anhållit att Pensionsskyddscentralen skall avgöra från om självriskpremie. Detta gäller fall då arbetsgivaren anser att självriskpremie inte borde påföras, men då frågan om premiebefrielse är tvistig eller oklar.

Enligt förslaget till paragrafens 1 mom. skall ett skriftligt beslut, varöver besvär kan anföras, alltid ges om fastställande av självriskpremien. Beslutet skall motiveras genom att ange de huvudfakta som beslutet grundar sig på samt relevanta stadganden och bestämmelser. Motiveringen av beslutet är speciellt viktig då självriskpremie har påförts trots arbetsgivarens ansökan.

Gällande lagstiftning innehåller inga stadganden som skulle förplikta ett försäkringsbolag att höra en arbetsgivare som är förpliktad att betala självriskpremie före

denna premie uppbärs. Enligt Pensionsskyddscentralens cirkulärbrev A 23/2001 skall en arbetspensionsanstalt i alla fall av arbetslöshetspension skicka en på självrisk baserad räkning till stora arbetsgivare. Om arbetsgivaren inte anser sig ha någon självrisk, kan denna arbetsgivare avge skriftlig utredning till pensionsanstalten för att bli befriad från självrisk. Om arbetsgivaren har avgivit sådan skriftlig utredning till pensionsanstalten, kan denna be om utlåtande av Pensionsskyddscentralen som då undersöker om arbetsgivarens påstående och argument är sanningsenliga. Vid behov hör Pensionsskyddscentralen både arbetsgivaren och arbetstagaren. Enligt cirkulärbrevet kan en pensionsanstalt också handlägga och undersöka befrielsen från självrisk redan före försäkringspremien fastställs, om det klart framgår att det i fråga om något enskilt arbetsförhållande föreligger grunder för att befria från självrisk. Utgångspunkten är dock att det krävs en uttrycklig ansökan om att bli befriad från självrisk.

För att förenhetliga praxis skulle i paragrafen stadgas om att arbetslöshetsförsäkringsfonden skall höra en arbetsgivare då fonden får kännedom om att en individuell arbetstagare övergår till tilläggsdagar enligt 6 kap. 9 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa. På detta sätt skulle arbetsgivaren beredas tillfälle att avge utredning till arbetslöshetsförsäkringsfonden om eventuell befrielse från självriskpremie och om premiens belopp redan före beslutet om självriskpremie avges. Hörandet skulle ersätta ansökningsförfarandet.

Om arbetsgivaren i samband med hörandet påstår att ingen självrisk skall påföras på grund av ett visst arbetsförhållande, skall arbetslöshetsförsäkringsfonden i samband med sitt beslut utreda om det föreligger sådana grunder för befrielse från självrisk som avses i 24 § 2 mom.

Om det är fråga om sådana grunder för arbetsförhållandets upphörande som avses i 2 och 3 mom., skall arbetslöshetsförsäkringsfonden undersöka om det innehåll som rättshandlingen getts också är den verkliga orsaken till att arbetsförhållandet upphör. I oklara fall skall

självriskpremie påföras.

Utom av arbetsgivaren, kan arbetslöshetsförsäkringsfonden skaffa behövliga uppgifter för att utreda fallet också av de instanser som avses i 24 d §. Om arbetslöshetsförsäkringsfonden anser att sakens utredning sådant kräver, kan också arbetstagaren beredas tillfälle att framlägga sin egen utredning. Eftersom arbetstagaren inte kan anses vara part i ärendet som gäller självriskpremie kan arbetstagaren inte påföras skyldighet att framlägga utredning. En möjlighet till detta bör dock ges, speciellt i sådana fall då annan utredning om arbetsförhållandets upphörande är stridig. Sålunda kunde utredning begäras speciellt då arbetstagaren har påförts karens vid arbetsförhållandets slut men om han eller hon har fått en ekonomisk förmån, t.ex. en gyllene handtryckning, av arbetsgivaren.

I paragrafens 2 mom. stadgas om tillämpning av lagen om förvaltningsförfarande (598/1982) då beslut avges om tillämpning av självriskpremie.

Skyldigheten att betala självriskpremie uppstår på grund av den lönesumma som utgör grund för arbetsgivarens skyldighet att betala självriskpremie och en lagstadgad förmån finansieras genom premien. För att trygga finansieringen av tilläggsdagar inom utkomstskyddet för arbetslösa skulle i 3 mom. stadgas om att premien är utsökningsbar, i enlighet med stadganden om utsökning av andra lagstadgade premier och avgifter.

24 d § *Rätt att erhålla uppgifter.* I paragrafens 1 mom. skulle stadgas om förpliktelse för arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten att lämna de uppgifter som är nödvändiga för att fastställs självriskpremien. De skulle ha anmälningsskyldighet i det skede då en arbetslös blir berättigad till tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Dock skall uppgift lämnas om personer som avses i 24 § 1 mom. 2 punkten först då de fyllt 63 år. Arbetslöshetskassorna och FPA skall anmäla till arbetslöshetsförsäkringsfonden även om det skulle vara uppenbart att självriskpremie inte kommer att uppbäras, t.ex. i fall av självförväld arbetslöshet.

I paragrafens 1 mom. uppräknas de uppgifter som kan erhållas från utanordningssystemet och som arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten skulle vara skyldiga att meddela till fonden. De skulle meddela den tid under vilken kalkylmässiga tilläggsdagar betalas och som skulle beräknas i dagar från den första tilläggsdagen till 63-års födelsedagen. Arbetslöshetskassorna skulle meddela beloppet av den dagpenning för tilläggsdagarna som betalas till personen i fråga, varvid man skulle beakta eventuellt förhöjt belopp av den inkomstrelaterade dagpenningen för tilläggsdagar enligt 6 kap. 10 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa. I fråga om personer som erhåller grunddagpenning skulle Folkpensionsanstaltens lokalkontor skulle meddela de tider som uppfyller villkoren för tiden i arbete och löneuppgifterna för motsvarande tid. I så fall kan arbetslöshetsförsäkringsfonden själv sköta fastställandet av den kalkylmässiga dagpenningen. Både arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten skulle dessutom meddela t.ex. de uppgifter om arbetsförhållandet som kan fås ur löneintyget. Dessa uppgifter är arbetsgivarens namn, kontaktuppgifter och tidpunkten då arbetsförhållandet vidtog. Dessutom skulle de meddela sådana uppgifter som kan erhållas ur utanordningssystemet och som har betydelse för att bestämma arbetsgivarens självriskförpliktelse. Sådana uppgifter är t.ex. tidsfristen utan ersättning då arbetslösheten vidtar och de ekonomiska förmåner som arbetsgivaren bekostat. Inom grundskyddet skulle anmälningsskyldigheten gälla högst 200 fall per år. För ett kontor uppstår alltså sällan en situation där kontoret skall göra en anmälan till fonden. Eftersom anmälningarna från arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten är av avgörande betydelse för att starta självriskprocessen måste man kunna säkerställa att självriskpremierna har uppburits av därtill skyldiga arbetsgivare. Av denna anledning skulle man tid efter annan ur Folkpensionsanstaltens och

Försäkringsinspektionens register elektroniskt ta fram de personer som självriskpremierna kunde gälla. Arbetslöshetsförsäkringsfonden kunde jämföra om den har behandlat självriskfrågan som gäller dessa personer.

Uppgifter ur arbetslöshetskassornas utanordningsregister levereras nuförtiden till Försäkringsinspektionen vars register över förmånstagare utgör ett enhetligt centralregister för utkomstskyddet. Detta register innehåller andra i 1 mom. förtecknade uppgifter än personens namn och uppgifterna om hans eller hennes arbetsförhållande. Sålunda skulle förmedlingen av uppgifter från arbetslöshetskassorna redan nu delvis kunna ersättas genom att skriva ut de uppgifter ur detta register som är nödvändiga för att fastställa självriskpremierna. Det är ändamålsenligt att utveckla registret över förmånstagare så att då 8 a kap. träder i kraft 1.1.2009 skulle de i 1 mom. avsedda uppgifterna överlåtas via registret. Då bör också bestämmelsen i lagen om utkomststöd för arbetslösa angående ändamålet med registret över förmånstagare ändras.

Arbetslöshetsförsäkringsfonden skaffar utredning om arbetstagarens lönesumma av olycksfallsförsäkringsbolaget. Utom de uppgifter om arbetsförhållandet som fonden får av dem som betalar dagpenning kan fonden bli tvungen att skaffa uppgifter om arbetsförhållandet av Pensionsskyddscentralen.

25 § *Ändringssökande*. Den gällande lagens 25 § gäller ändringssökande i fråga om arbetslöshetsförsäkringspremierna i enlighet med vad som stadgas i lagen om olycksfallsförsäkring. I det nya 2 mom. föreslås ett stadgande om arbetsgivarens rätt att söka ändring i arbetslöshetsförsäkringsfondens beslut om att fastställa självriskpremierna. Tiden för ändringssökande skulle vara 30 dagar från den dag då beslutet delgavs.

1.2. Lag om ändring av 12 c § lagen om pension för arbetstagare

I lagens 12 c § 1 mom. görs en teknisk ändring för att förenkla det förfarande

varigenom den i lagrummet avsedda försäkringspremien bestäms. Enligt gällande lag beräknas den försäkringspremie som arbetslöshetsförsäkringskassan betalar till Pensionsskyddscentralen enligt procenttal av de arbetslöshetsförsäkringspremier som arbetslöshetsförsäkringsfonden fått. Lagrummet ändras så att premien kan fastställas i euro.

Dessutom ändras 1 mom. så att man, utom de förmåner som uppräknas i lagens 7 f § 1—3 punkterna, också beaktar vuxenutbildningsstödet enligt lagen om vuxenutbildningsstöd, vars förtjänst del finansieras av arbetslöshetsförsäkringsfonden. Arbetspensionstillägg inflyter för motsvarande tid.

2. Ikraftträdande

Lagen om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner föreslås träda i kraft den 1 januari 2003. Arbetsgivarens självriskpremie skulle dock gälla personer födda år 1950 eller senare, varvid självriskpremie skulle börja uppbäras från och med år 2009. Därför skulle arbetsgivarens

arbetslöshetsförsäkringspremie första gången bestämmas enligt de föreslagna grunderna år 2008 då premierna för år 2009 bestäms. Lagens 12 och 15 § som gäller skyldigheten att betala arbetslöshetsförsäkringspremie och befrielse från denna skyldighet föreslås träda i kraft den 1 januari 2004.

Lagen om ändring av 12 c § lagen om pension för arbetstagare föreslås träda i kraft den 1 januari 2003.

Med stöd av vad ovan anförts föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslagen***1.****Lag****om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner av den 24 juli 1998 (555/1998) 1 § och 3—7 § samt 8 § 1 mom., 10 § 1 mom., 11 §, 13—14 §, 15 § 2 mom., 16 och 19 §, av dessa lagrum 1 § sådant det lyder delvis i lag 1280/2000, 10 § 1 mom. och 11 § sådana de lyder i lag 917/2000 och

fogas till lagen en ny 4 a §, till 12 § nya 3 och 4 mom., till 15 § ett nytt 3 mom, 19 a §, till 18 § ett nytt 6 mom., till 25 § nya 2 och 3 mom. samt ett nytt 8 a kap. som följer:

1 §

Lagens syfte

Arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (/2002), utbildningsstöd inom den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (/2002) och altemneringsersättning enligt lagen om altemneringsledighet (/2002) finansieras genom en statsandel som motsvarar grundtrygghetsandelen, genom arbetslöshetsförsäkringspremier enligt denna lag, genom arbetsgivarens självriskpremier enligt utkomstskyddet för arbetslösa (självriskpremier) och genom medlemsavgifter enligt lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) såsom stadgas i denna lag. De arbetspensionstillägg som avses i arbetspensionslagstiftningen, vuxenutbildningsstödet förtjänst del och de förvaltningskostnader som avses i lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000), de förvaltningskostnader och yrkesexamensstipendier i fråga om andra än i tjänsteförhållande till staten varande personer

som avses i lagen om Utbildningsfonden (/2002) samt den lönegaranti som avses i lagen om lönegaranti (866/1998) finansieras med avgifterna enligt denna lag såsom bestäms i denna lag.

Om finansieringen av arbetslöshetskassorna bestäms i lagen om arbetslöshetskassor.

3 §

Konjunkturbuffert

För att trygga likviditeten och balansera ändringar i arbetslöshetsförsäkringspremierna till följd av prognostiserbara nationalekonomiska konjunkturluktuationer har arbetslöshetsförsäkringsfonden en konjunkturbuffert, som utgör skillnaden mellan fondens tillgångar och skulder. Vid fastställandet av arbetslöshetsförsäkringspremierna kan prognosen om fondens maximibelopp uppgå till högst ett belopp motsvarande utgifterna för en arbetslöshetsgrad på 3,6 procentenheter. Vid vikande konjunkturer kan arbetslöshetsförsäkringsfonden ha ett

underskott som motsvarar samma arbetslöshetsgrad.

Vid fastställandet av konjunkturbuffertens belopp beaktas de från självriskpremierna influtna medlen så att de fördelas jämnt mellan de fyra år som följer efter det år då självriskpremierna redovisats.

4 §

Finansiering av inkomstrelaterad dagpenning

Som statsandel till en arbetslöshetskassa betalas för varje inkomstrelaterad dagpenning ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt 6 kap. 1 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Om inkomstrelaterad dagpenning betalas jämkad eller minskad enligt 4 kap. lagen om utkomstskydd för arbetslösa, betalas i statsandel ett belopp som motsvarar grunddagpenningens relativa andel av varje full inkomstrelaterad dagpenning enligt 6 kap. 2 § 1 punkten lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

För inkomstrelaterade dagpenningar för permitteringsperiod och för tilläggsdagar enligt 6 kap. 9 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa betalas inte statsandel. Som arbetslöshetsförsäkringsfondens andel betalas till arbetslöshetskassan för dessa dagpenningar 94,5 procent av utgifterna. Arbetslöshetskassans andel av varje inkomstrelaterad dagpenning är 5,5 procent, om inte något annat följer av bestämmelsen i 1 och 2 mom. Om förhöjd inkomstrelaterad dagpenning betalas enligt 6 kap. 2 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa, beräknas arbetslöshetskassans andel dock av inkomstrelaterad dagpenning som beräknats enligt 6 kap. 2 § 1 mom.

För andra än i 2 mom. avsedda inkomstrelaterade dagpenningar betalas som arbetslöshetsförsäkringsfondens andel till arbetslöshetskassan för varje inkomstrelaterad dagpenning skillnaden mellan den betalda inkomstrelaterade dagpenningen och beloppen enligt 1 och 3 mom.

Om en företagarkassas finansiering, om

statsandel till en arbetslöshetskassas förvaltningskostnader, om arbetslöshetsförsäkringsfondens andel samt om betalningen av statsandelen och arbetslöshetsförsäkringsfondens andel bestäms i lagen om arbetslöshetskassor och i lagen om offentlig arbetskraftsservice.

4 a §

Finansiering av tilläggsdagar

Om utgifternas för tilläggsdagar andel av arbetslöshetskassornas förmånsutgifter från och med år 2011 växer från den andel som de i genomsnitt utgjorde under åren 2002—2006, minskas arbetslöshetskassornas andel av tilläggsdagarnas finansiering med denna proportionella andel. Arbetslöshetsförsäkringsfondens andel av tilläggsdagarnas finansiering ökas med samma andel. Tilläggsdagarnas finansieringsandelar justeras först för perioden från år 2011 till år 2014 och därefter skärskilt för att gälla från år 2015. Arbetslöshetskassans och arbetslöshetsförsäkringsfondens procentandelar bestäms genom social- och hälsovårdsministeriets förordning på i 1 mom. nämnda grunder.

5 §

Finansiering av förtjänststöd

Som statsandel till en arbetslöshetskassa betalas av förtjänststödet till varje deltagare i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt 6 kap. 1 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Om förtjänststödet betalas minskat enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice, betalas som statsandel ett belopp som motsvarar grunddagpenningens relativa andel av varje full inkomstrelaterad dagpenning enligt 6 kap. 2 § 1 mom. lagen om utkomststöd för arbetslösa.

Arbetslöshetskassans andel av varje förtjänststöd av förtjänststödet är 5,5 procent, om inte något annat följer av stadgandet i 1 mom. Om förtjänststöd betalas till förhöjt

belopp enligt 6 kap. 2 § 2 mom. lagen om utkomststöd för arbetslösa, beräknas dock arbetslöshetskassans andel enligt den förtjänstindel av den inkomstrelaterade dagpenningen som bestäms enligt 6 kap. 2 § 1 mom.

6 §

Finansieringen av övriga förmåner

Vid finansieringen av alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (/2002) tillämpas i tillämpliga delar vad som stadgas om arbetslöshetsdagpenning i 4 och 8 §.

7 §

Förmåner som finansieras av arbetslöshetsförsäkringsfonden

Arbetslöshetsförsäkringsfonden svarar för betalningen av den försäkringspremie som avses i 12 c § lagen om pension för arbetstagare (395/1961) och som gäller arbetspensionstillägg, av den premie som avses i 3 § lagen om statens pensionsfond (1372/1989) och som gäller arbetspensionstillägg, av det belopp som avses i 31 § lönegarantilagen samt av det belopp som avses i 13 § lagen om utbildningsfonden.

8 §

Finansieringen av grunddagpenningen och grundstödet

För finansieringen av grunddagpenningarna enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, av grundstöden enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice samt av de därtill hörande barnförhöjningarna betalar arbetslöshetsförsäkringsfonden genom förmedling av social- och hälsovårdsministeriet till Folkpensionsanstalten den andel som avses i 23 §. Till övriga delar finansieras utgifterna med den statsandel som betalas till Folkpensionsanstalten.

10 §

Arbetslöshetsförsäkringsfondens uppgifter

Arbetslöshetsförsäkringsfonden svarar för finansieringen av de förmåner som avses i 1 § till den del staten och de enskilda arbetslöshetskassorna inte svarar för detta. Om arbetslöshetsförsäkringsfondens uppgifter när finansieringen av arbetslöshetskassorna ordnas i praktiken stadgas i lagen om arbetslöshetskassor och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Arbetslöshetsförsäkringsfonden styr, utvecklar och övervakar verkställigheten av uppbördsförfarandet i fråga om premier, varom stadgas i 7 kap. Arbetslöshetsförsäkringsfonden svarar för bestämmandet och för uppbörden av i 8 a kap. avsedd självriskpremie.

11 §

Tillsynen över arbetslöshetsförsäkringsfonden

Tillsynen över arbetslöshetsförsäkringsfondens ekonomi och av verkställigheten av i 8 a kap. avsedd självriskpremie ankommer på Försäkringsinspektionen. Till övriga delar övervakas uppfyllandet av de förpliktelser som ålagts arbetslöshetsförsäkringsfonden i denna lag av social- och hälsovårdsministeriet.

12 §

Arbetsgivarens premiebetalningsskyldighet

Utan hinder av vad som stadgas i 1 och 2 mom. är arbetsgivaren inte skyldig att betala arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om nedannämnda personer:

1) arbetstagare som tjänstgör på ett sådant finskt fartyg i utrikesfart som är antecknat i förteckningen enligt lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart (1707/1991) och som inte bor i Finland,

2) arbetstagare som enligt 2 kap. 1 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa (/2002) inte är berättigad till arbetslöshetsförmåner,
 3) ansvarig bolagsman i ett kommanditbolag,
 4) bolagsman i ett öppet bolag,
 5) arbetstagare i vars fall det försäkringspremiesystem som tillämpas i den lagstadgade olycksfallsförsäkringen inte grundar sig på den av arbetsgivaren betalda lönesumman (arbetstagare med fast premie),
 6) arbetstagare som enligt lagen om pension för företagare (468/1969) eller lagen om pension för lantbruksföretagare (467/1969) är skyldig att teckna i dessa lagar avsedd försäkring för sin huvudtjänst.
 Arbetsgivaren kan på ansökan till arbetslöshetsförsäkringsfonden befrias från förpliktelsen att betala arbetslöshetsförsäkringspremie för en sådan arbetstagare, som inte omfattas av Finlands lagstiftning om bosättningsbaserad social trygghet.

13 §

*Arbetsgivarens
 arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare
 i företag*

Den arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie som skall betalas för delägare i företag som avses i 1 kap. 6 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa skall bestämmas så att premien motsvarar finansieringen av de förmåner till vilka delägarna är berättigade.

14 §

*Bestämmande av arbetsgivarens
 arbetslöshetsförsäkringspremie*

Arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie består av grundpremie och tilläggsdagspremie. Tilläggsdagspremien bestäms så att den tillsammans med den i 8 a kap. avsedda självriskpremien räcker till för att täcka arbetsgivarens andel av de utgifter för tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § lagen

om utkomstskydd för arbetslösa. Grundpremien bestäms på basen av arbetslöshetsförsäkringsfondens övriga utgifter. Också självriskpremien beaktas i arbetsgivarens genomsnittliga premie.

Arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie bestäms på basen av företagets lönesumma så att
 1) vid graderingen av grundpremien tillämpas vad som stadgas i 18 § 3 mom.,
 2) tilläggsdagspremien bestäms så att den sjunker lineärt från fullt belopp till en fjärdedel då lönesumman växer från 1,3 miljoner euro till 20,8 miljoner euro.
 Om storleken av den självriskpremie som bestäms enligt lönesumman stadgas i 24 och 25 §.

15 §

Löntagarens premiebetalningsskyldighet.

Utan hinder av vad som stadgas ovan i 1 mom. är följande personer inte betalningsskyldiga:

1) arbetstagare som tjänstgör på ett sådant finskt fartyg i utrikesfart som är antecknat i förteckningen enligt lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart (1707/1991) och som inte bor i Finland,
 2) person som enligt 3 kap. 1 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa (/2002) inte är berättigad till arbetslöshetsförmåner,
 3) ansvarig bolagsman i ett kommanditbolag,
 4) bolagsman i ett öppet bolag,
 5) familjevårdare som avses i falmiljevårdarlagen (312/1992),
 6) arbetstagare i vars fall det försäkringspremiesystem som tillämpas i den lagstadgade olycksfallsförsäkringen inte grundar sig på den av arbetsgivaren betalda lönesumman (arbetstagare med fast premie),
 7) arbetstagare som enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare är skyldig att teckna i dessa lagar avsedd försäkring för sin huvudtjänst.
 Arbetstagaren kan på ansökan till arbetslöshetsförsäkringsfonden befrias från förpliktelsen att betala arbetslöshetsförsäkringspremie, om denne

inte omfattas av Finlands lagstiftning om bosättningsbaserad.

16 §

Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag

Arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag som avses i 1 kap. 6 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa skall bestämmas så att premien motsvarar finansieringen av de förmåner som delägarna är berättigade till.

18 §

Arbetslöshetsförsäkringspremiernas belopp

Med undantag från vad som stadgas i 3 mom. om minimibeloppet av löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie kan löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie inte bestämmas till högre belopp än det som bestämts för föregående år, om det i sagda 3 mom. avsedda sammanlagda premiebeloppet som utgör jämförelsepunkt sjunker under det belopp som bestämts för föregående år.

19 §

Inkomst som utgör grund för arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie

Arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie bestäms på basen av den lönesumma enligt vilken arbetsgivarens olycksfallsförsäkringspremie bestäms. Statens affärsverks arbetslöshetsförsäkringspremie bestäms på basen av de löner som affärsverket betalt och som avses i 13 § lagen om forskottsuppbörd (1118/1996).

19 a §

Inkomst som utgör grund för löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie

Den lön eller annat vederlag som erhålls i arbets- eller tjänsteförhållande eller i annat tjänstgöringsförhållande och som betalts som ersättning för arbete utgör grund för löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie. Lön för utlandsarbete är den lön som bör betalas i Finland för motsvarande arbete eller lön som eljest kan anses motsvara nämnda arbete.

Löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie innehålls inte från lön som betalts enligt lönegarantilagen och inte heller för sådan kompletteringsdagpenning som betalts av en i samband med arbetsgivaren verkande sjukkasse.

8 a kap.

Självriskpremie för arbetsgivarens utkomstskydd för arbetslösa

24 §

Betalningsskyldighet

I 12 § avsedd arbetsgivare vars lönesumma som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremien under det år som föregår uppsägningåret samt statens räkenskaps- och affärsverk vars motsvarande lönesumma är minst 1,3 miljoner euro är skyldiga att betala självriskpremie för utkomstskyddet för arbetslösa, om

1) den arbetslöshet som beror att arbets- eller tjänsteförhållandet har sagts upp fortsätter så att personen ifråga blir berättigad till tilläggsdagar enligt 6 kap. 9 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

2) den rätt till arbetslöshetsdagpenning för en år 1950 eller därefter född person som beror på att arbets- eller tjänsteförhållandet sägs upp och som börjat efter uppnådd 60 års ålder fortsätter efter det att personen ifråga har fyllt 63 år eller han eller hon har börjat erhålla ålderspension efter att ha fyllt 62 år och arbetslöshetsdagpenningen har fortsatt ända till övergången till ålderspension.

Arbetsgivaren är inte skyldig att betala självriskpremie, om

1) arbetsförhållandet har börjat efter den dag då den försäkrade fyllt 50 år och har varit mindre än tre år, eller

2) arbetsförhållandet har sagts upp enligt 7 kap. 2 § arbetsavtalslagen (55/2001) eller hävts enligt 8 kap. 1 § sagda lag av på arbetstagaren beroende andra än hälsomässiga orsaker, eller

3) arbetstagaren har sagt upp sig på eget initiativ och utan arbetsgivarens medverkan.

Om den uppenbara avsikten med ett företagsarrangemang har varit att kringgå bestämmelserna om självriskpremie, kan arbetslöshetsförsäkringsfonden fastställa premien enligt det läge som gällde före ovannämnda arrangemang.

24 a §

Självriskpremiens belopp

I de fall som avses i 24 § 1 mom. 1 punkten utgörs grunden för självriskpremien av det belopp motsvarande förmånsutgiften som skulle betalas till den uppsagda arbetstagaren till ett belopp motsvarande den inkomstrelaterade dagpenningen från det att tilläggsdagarna börjar tills han eller hon fyller 63 år, dock minst ett belopp som motsvar förmånsutgiften för ett år.

I de fall som avses i 24 § 1 mom. 2 punkten utgörs grunden för självriskpremien av det belopp som motsvarar förmånsutgiften enligt den inkomstrelaterade dagpenningen för den tid arbetslöshetsförmån har betalats till den uppsagda arbetstagaren från arbetsförhållandets slut tills han eller hon fyller 63 år.

Full självriskpremie är 80 procent av den förmånsutgift som avses i 1 och 2 mom. Full självriskpremie uppbärs, om företagets lönesumma enligt 24 § 1 mom. är minst 20,8 miljoner euro. Om lönesumman är mindre, sjunker självriskpremien lineärt så att ingen självriskpremie uppbärs, om lönesumman är högst 1,3 miljoner euro.

24 b §

Uppbörd och återbäring av självriskpremie

Självriskpremie uppbärs enligt 24 § 1 mom. 1 punkten då rätten till tilläggsdagar börjar och enligt 24 § 1 mom. 2 punkten då den uppsagda arbetstagaren har fyllt 63 år.

Om arbetsgivaren har ingått ett arbetsavtal som gäller tillsvidare med den av arbetsgivaren uppsagda arbetstagaren och om arbetstagaren har varit i detta arbete under minst ett års tid, återbär arbetslöshetsförsäkringsfonden till arbetsgivaren på ansökan den del av självriskpremierna för tilläggsdagarna som förblir outnyttjad. Om arbetsgivaren på nytt säger upp arbetstagaren, uppbärs självriskpremie genast då arbetslösheten börjar, utan hinder av vad som stadgas i 24 § 2 mom. 1 punkten.

Arbetslöshetsförsäkringsfonden kan avstå från att uppbära självriskpremie, om dess belopp är ringa.

24 c §

Beslut om självriskpremier

Arbetslöshetsförsäkringsfonden skall avge ett skriftligt beslut till arbetsgivaren om beloppet och återbäring av självriskpremien samt om avstående från att uppbära sådan premie. Före beslutet avges skall arbetslöshetsförsäkringsfonden bereda arbetsgivaren tillfälle att framläggs en skriftlig anhållan om befrielse från självriskpremie och eventuell utredning i anslutning därtill. Utredning om anledningen till att arbetsförhållandet upphör kan begäras av arbetstagaren, om detta är av nöden för att avgöra ärendet.

Vid utfärdande av beslut tillämpas stadgandena i lagen om förvaltningsförfarande (598/1982) i tillämpliga delar.

Självriskpremie enligt beslutet kan utsökas utan dom eller utslag såsom stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961). Om premien inte betalas inom utsatt tid, skall årlig dröjsmålsränta betalas enligt den räntesats som avses i 4 § 3 mom. räntelagen (633/1982).

24 d §

Rätt att erhålla uppgifter

Då rätten till tilläggsdagar börjar enligt 6 kap. 9 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller då en i 24 § 1 mom. 2 punkten avsedd person har fyllt 63 år och utan hinder av sekretessbestämmelser och andra begränsningar av rätten att erhålla och att lämna uppgifter är arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten skyldiga att utan avgift till arbetslöshetsförsäkringsfonden meddela de uppgifter som är nödvändiga för att fastställa självriskutgiften. Dessa uppgifter är

- 1) personens ifråga signum och andra identifieringsuppgifter,
- 2) den kalkylmässiga betalningstiden för tilläggsdagar, som beräknas från personens ifråga första tilläggsdag till 63 års ålder, eller antalet arbetslöshetsförmånsdagar som betalats till en i 24 § 1 mom. 2 punkten avsedd person,
- 3) storleken av den inkomstrelaterade dagpenning som betalas till personen ifråga,
- 4) i fråga om personer som erhåller grunddagpenning, de perioder som inräknas i arbetsvillkoret och löneuppgifterna för motsvarande perioder,
- 5) de uppgifter om arbetsförhållandet som dagpenningbetalaren har i fråga om arbete som uppfyller arbetsvillkoret,
- 6) den tidsperiod utan ersättning som enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa har påförts personen ifråga då tiden för arbetslöshetsdagpenning börjar och förvägrande av dagpenning på grund av ekonomisk förmån som erhållits av arbetsgivaren.

Utan hinder av sekretessbestämmelser och andra begränsningar av rätten att erhålla och att lämna uppgifter skall Försäkringsinspektionen och Folkpensionsanstalten inom utgången av mars och september månader till arbetslöshetsförsäkringsfonden meddela uppgifter om de personer som under de förflutna sex månaderna övergått till tilläggsdagar.

Utan hinder av sekretessbestämmelser och andra begränsningar av rätten att erhålla och

att lämna uppgifter har arbetslöshetsförsäkringsfonden och de i denna lag avsedda besvärinstanserna rätt att på begäran och utan avgift av arbetsgivarna erhålla de uppgifter om arbetsförhållandet som är av nöden för att bestämma självriskpremien. Dessa uppgifter är utredningar i samband med de uppgifter som avses i 1 mom. 5 och 6 punkten, uppgifter om storleken av arbetsgivarens lönesumma av de försäkringsanstalter som avses i 29 § lagen om olycksfallsförsäkring och uppgifter om tjänstgöringsförhållandet av pensionsskyddscentralen.

25 §

Ändringssökande

Den som inte åtnöjs med arbetslöshetsförsäkringsfondens beslut om självriskpremie får söka ändring hos arbetslöshetsnämnden och den som inte åtnöjs med nämndens beslut får söka ändring hos försäkringsdomstolen. Ändring av försäkringsdomstolens beslut får inte sökas genom besvär.

Vid ändringssökandet tillämpas i tillämpliga delar vad som stadgas i 12 kap. lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003, dock så att lagens 12 och 15 § träder i kraft den 1 januari 2004. Lagens 13 och 14 § träder i kraft den 1 januari 2008. Lagens 8 a kap. träder i kraft den 1 januari 2009.

På finansieringen av de alterneringsersättningar i fråga om vilka alterneringsavtal enligt 17 § lagen om försök med alterneringsledighet (1663/1995) har ingåtts till och med den 31 december 2002 tillämpas lagens 6 §, sådan den lydde då denna lag trädde i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 12 c § lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/1961) 12 c § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 561/1998, som följer:

12 c §
För täckande av det ansvar och de kostnader som beaktandet av arbetslöshets- och utbildningstid förorsakar pensionsanstalter som bedriver i denna lag och i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden nämnd verksamhet, den i lagen om sjömanspensioner nämnda sjömanspensionskassan, den i lagen om kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare nämnda kommunala pensionsanstalten samt kyrkans centralfond, som bedriver i pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan nämnd verksamhet, skall den i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) avsedda arbetslöshetsförsäkringsfonden inom en tid som bestäms av social- och hälsovårdsministeriet årligen till pensionsskyddscentralen betala en försäkringspremie vars belopp ministeriet fastställer så att det enligt beräkning motsvarar 80 procent av det belopp som skulle erhållas, om för dagar som motsvarar i

7 f § 1 mom. 1—4 punkten nämnd förmån skulle betalas en mot medelpremien enligt denna lag svarande premie. I den genomsnittliga försäkringspremien beaktas härvid inte den del av försäkringspremien som uppbärs för pensionsskyddscentralens kreditförsäkring. Som lön som ligger till grund för försäkringspremien används den arbetsförtjänst som uppskattas motsvara den genomsnittliga lön som ligger till grund för den förmån som avses i 7 f § 1 mom. 1 punkten. På gemensam framställning av pensionsskyddscentralen och arbetslöshetsförsäkringsfonden kan social- och hälsovårdsministeriet bestämma att förskott skall betalas på ovan nämnd försäkringspremie.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 1 november 2002

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Maija Perho*

Lagförslagen

1.

Lag

om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner av den 24 juli 1998 (555/1998) 1 § och 3—7 § samt 8 § 1 mom., 10 § 1 mom., 11 §, 13—14 §, 15 § 2 mom., 16 och 19 §, av dessa lagrum 1 § sådant det lyder delvis i lag 1280/2000, 10 § 1 mom. och 11 § sådana de lyder i lag 917/2000 och *fogas* till lagen en ny 4 a §, till 12 § nya 3 och 4 mom., till 15 § ett nytt 3 mom, 19 a §, till 18 § ett nytt 6 mom., till 25 § nya 2 och 3 mom. samt ett nytt 8 a kap. som följer:

Gällande lydelse

1 §

Lagens syfte

Arbetslöshetsdagpenningarna enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984), utbildningsstöden enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning

Föreslagen lydelse

1 §

Lagens syfte

Arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (/2002), utbildningsstöd inom den arbetskraftspolitiska vuxenutbildningen

(763/1990), alterneringsersättningarna enligt lagen om försök med alterneringsledighet (1663/1995) och utbildningsdagpenningarna enligt lagen om stödjande av arbetslösas frivilliga studier (1402/1997) finansieras med en statsandel som motsvarar grundtrygghetsandelen och försäkringspremierna enligt denna lag och medlemsavgifter enligt lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) så som bestäms i denna lag. De i arbetspensionslagstiftningen avsedda arbetspensionstilläggen, de förmåner som avses i lagen om utbildnings- och avgångsbidragsfonden (537/1990) samt lönegaranti enligt lagen om lönegaranti (649/1973) finansieras med avgifterna enligt denna lag så som bestäms i denna lag.

Om finansieringen av arbetslöshetskassorna bestäms i lagen om arbetslöshetskassor.

3 §

Konjunkturbuffert

För att trygga likviditeten och balansera ändringar i arbetslöshetsförsäkringspremierna till följd av prognostiserbara nationalekonomiska konjunkturfluktuationer har arbetslöshetsförsäkringsfonden en konjunkturbuffert, som utgör skillnaden mellan fondens avkastning och utgifter och som uppgår till högst ett belopp motsvarande utgifterna för en arbetslöshetsgrad på 3,6 procentenheter. Vid vikande konjunkturer får arbetslöshetsförsäkringsfonden ha ett underskott som motsvarar samma arbetslöshetsgrad.

enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (/2002) och alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (/2002) finansieras genom en statsandel som motsvarar grundtrygghetsandelen, genom arbetslöshetsförsäkringspremier enligt denna lag, genom arbetsgivarens självriskpremier enligt utkomstskyddet för arbetslösa (självriskpremier) och genom medlemsavgifter enligt lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) såsom stadgas i denna lag. De arbetspensionstillägg som avses i arbetspensionslagstiftningen, vuxenutbildningsstödet förtjänstindel och de förvaltningskostnader som avses i lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000), de förvaltningskostnader och yrkesexamensstipendier i fråga om andra än i tjänsteförhållande till staten varande personer som avses i lagen om Utbildningsfonden (/2002) samt den lönegaranti som avses i lagen om lönegaranti (866/1998) finansieras med avgifterna enligt denna lag såsom bestäms i denna lag.

Om finansieringen av arbetslöshetskassorna bestäms i lagen om arbetslöshetskassor.

3 §

Konjunkturbuffert

För att trygga likviditeten och balansera ändringar i arbetslöshetsförsäkringspremierna till följd av prognostiserbara nationalekonomiska konjunkturfluktuationer har arbetslöshetsförsäkringsfonden en konjunkturbuffert, som utgör skillnaden mellan fondens tillgångar och skulder. Vid fastställandet av arbetslöshetsförsäkringspremierna kan prognosen om fondens maximibelopp uppgå till högst ett belopp motsvarande utgifterna för en arbetslöshetsgrad på 3,6 procentenheter. Vid vikande konjunkturer kan arbetslöshetsförsäkringsfonden ha ett underskott som motsvarar samma arbetslöshetsgrad.

Vid fastställandet av konjunkturbuffertens belopp beaktas de från självriskpremierna inflytna medlen så att de fördelas jämnt mellan de fyra år som följer efter det år då

4 §

*Finansiering av arbetslöshetsdagpenning
avvägd enligt förtjänsten*

Som statsandel till en arbetslöshetskassa betalas för varje arbetslöshetsdagpenning ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt 22 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Om arbetslöshetsdagpenning betalas jämkad enligt 5 kap. lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller minskad enligt 27 eller 27 a § i samma lag, betalas i statsandel ett belopp som motsvarar grunddagpenningens relativa andel av varje full arbetslöshetsdagpenning.

För dagpenningar för permitteringstid och för tilläggsdagar enligt 26 § 1 och 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa betalas inte statsandel. Som arbetslöshetsförsäkringsfondens andel betalas till arbetslöshetskassan för dessa dagpenningar 94,5 procent av utgifterna.

Arbetslöshetskassans andel av varje arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten är 5,5 procent, om inte något annat följer av bestämmelsen i 1 mom.

För andra än i 2 mom. avsedda arbetslöshetsdagpenningar avvägda enligt förtjänsten betalas som arbetslöshetsförsäkringsfondens andel till arbetslöshetskassan för varje arbetslöshetsdagpenning avvägd enligt förtjänsten skillnaden mellan den betalda arbetslöshetsdagpenningen och beloppen enligt 1 och 3 mom.

Om statsandel som hänför sig till en företagarkassas finansiering och till en arbetslöshetskassas förvaltningskostnader, om arbetslöshetsförsäkringsfondens andel samt om betalningen av statsandelen och arbetslöshetsförsäkringsfondens andel bestäms i lagen om arbetslöshetskassor och lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

självrisikpremierna redovisats.

4 §

*Finansiering av inkomstrelaterad
dagpenning*

Som statsandel till en arbetslöshetskassa betalas för varje *inkomstrelaterad dagpenning* ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt 6 kap. 1 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Om *inkomstrelaterad dagpenning* betalas jämkad eller minskad enligt 4 kap. lagen om utkomstskydd för arbetslösa, betalas i statsandel ett belopp som motsvarar grunddagpenningens relativa andel av varje full *inkomstrelaterad dagpenning enligt 6 kap. 2 § 1 punkten lagen om utkomstskydd för arbetslösa.*

För inkomstrelaterade dagpenningar för permitteringstid och för tilläggsdagar enligt 6 kap. 9 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa betalas inte statsandel. Som arbetslöshetsförsäkringsfondens andel betalas till arbetslöshetskassan för dessa dagpenningar 94,5 procent av utgifterna.

Arbetslöshetskassans andel av varje *inkomstrelaterad dagpenning* är 5,5 procent, om inte något annat följer av bestämmelsen i 1 och 2 mom. *Om förhöjd inkomstrelaterad dagpenning betalas enligt 6 kap. 2 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa, beräknas arbetslöshetskassans andel dock av inkomstrelaterad dagpenning som beräknats enligt 6 kap. 2 § 1 mom.*

För andra än i 2 mom. avsedda inkomstrelaterade dagpenningar betalas som arbetslöshetsförsäkringsfondens andel till arbetslöshetskassan för varje inkomstrelaterad dagpenning skillnaden mellan den betalda inkomstrelaterade dagpenningen och beloppen enligt 1 och 3 mom.

Om en företagarkassas finansiering, om statsandel till en arbetslöshetskassas förvaltningskostnader, om arbetslöshetsförsäkringsfondens andel samt om betalningen av statsandelen och arbetslöshetsförsäkringsfondens andel bestäms i lagen om arbetslöshetskassor och i lagen om offentlig arbetskraftsservice.

4 a §

Finansiering av tilläggsdagar

Om utgifternas för tilläggsdagar andel av arbetslöshetskassornas förmånsutgifter från och med år 2011 växer från den andel som de i genomsnitt utgjorde under åren 2002—2006, minskas arbetslöshetskassornas andel av tilläggsdagarnas finansiering med denna proportionella andel. Arbetslöshetsförsäkringsfondens andel av tilläggsdagarnas finansiering ökas med samma andel. Tilläggsdagarnas finansieringsandelar justeras först för perioden från år 2011 till år 2014 och därefter skärskilt för att gälla från år 2015. Arbetslöshetskassans och arbetslöshetsförsäkringsfondens procentandelar bestäms genom social- och hälsovårdsministeriets förordning på i 1 mom. nämnda grunder.

5 §

Finansiering av förtjänststöd

Som statsandel till en arbetslöshetskassa betalas för varje förtjänststöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt 22 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Om förtjänststödet betalas minskat enligt 18 § lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, betalas i statsandel ett belopp som motsvarar grunddagpenningens relativa andel av det fulla förtjänststödet. Arbetslöshetskassans andel av varje förtjänstdel av förtjänststödet är 5,5 procent, om inte något annat följer av 1 mom. Som arbetslöshetsförsäkringsfondens andel betalas till arbetslöshetskassan för varje förtjänststöd skillnaden mellan det betalda förtjänststödet och beloppen enligt 1 och 2 mom.

6 §

Finansieringen av övriga förmåner

5 §

Finansiering av förtjänststöd

Som statsandel till en arbetslöshetskassa betalas av förtjänststödet till varje deltagare i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt 6 kap. 1 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Om förtjänststödet betalas minskat enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice, betalas som statsandel ett belopp som motsvarar grunddagpenningens relativa andel av varje full inkomstrelaterad dagpenning enligt 6 kap. 2 § 1 mom. lagen om utkomststöd för arbetslösa. Arbetslöshetskassans andel av varje förtjänstdel av förtjänststödet är 5,5 procent, om inte något annat följer av stadgandet i 1 mom. Om förtjänststöd betalas till förhöjt belopp enligt 6 kap. 2 § 2 mom. lagen om utkomststöd för arbetslösa, beräknas dock arbetslöshetskassans andel enligt den förtjänstdel av den inkomstrelaterade dagpenningen som bestäms enligt 6 kap. 2 § 1 mom.

6 §

Finansieringen av övriga förmåner

Vid finansieringen av utbildningsdagpenningen enligt lagen om stödjande av arbetslösas frivilliga studier och alterneringsersättningen enligt lagen om försök med alterneringsledighet iaktas i tillämpliga delar det som bestäms om arbetslöshetsdagpenning i 4 och 8 §.

7 §

Förmåner som finansieras av arbetslöshetsförsäkringsfonden

Arbetslöshetsförsäkringsfonden svarar för betalningen av den försäkringspremie som avses i 12 c § lagen om pension för arbetstagare (395/1961) och som gäller arbetspensionstillägg, av den premie som avses i 3 § lagen om statens pensionsfond (1372/1989) och som gäller arbetspensionstillägg, av det belopp som avses i 16 § lönegarantilagen samt av det belopp som avses i 4 § lagen om utbildningsfonden.

8 §

Finansieringen av grunddagpenningen och grundstödet

För finansieringen av grunddagpenningarna enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, grundstöden enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning samt de därtill hörande barnförhöjningarna betalar arbetslöshetsförsäkringsfonden genom förmedling av vederbörande ministerium till folkpensionsanstalten den andel som avses i 23 §. Till övriga delar finansieras utgifterna med den statsandel som betalas till folkpensionsanstalten.

10 §

Arbetslöshetsförsäkringsfondens uppgifter

Arbetslöshetsförsäkringsfonden svarar för finansieringen av de förmåner som avses i 1 § till den del staten och de enskilda arbetslöshetskassorna inte svarar för detta.

Vid finansieringen av alterneringsersättning enligt *lagen om alterneringsledighet* (/2002) tillämpas i tillämpliga delar vad som stadgas om arbetslöshetsdagpenning i 4 och 8 §.

7 §

Förmåner som finansieras av arbetslöshetsförsäkringsfonden

Arbetslöshetsförsäkringsfonden svarar för betalningen av den försäkringspremie som avses i 12 c § lagen om pension för arbetstagare (395/1961) och som gäller arbetspensionstillägg, av den premie som avses i 3 § lagen om statens pensionsfond (1372/1989) och som gäller arbetspensionstillägg, av det belopp som avses i 31 § lönegarantilagen samt av det belopp som avses i 13 § *lagen om utbildningsfonden*.

8 §

Finansieringen av grunddagpenningen och grundstödet

För finansieringen av grunddagpenningarna enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, av grundstöden enligt *lagen om offentlig arbetskraftsservice* samt av de därtill hörande barnförhöjningarna betalar arbetslöshetsförsäkringsfonden genom förmedling av social- och hälsovårdsministeriet till Folkpensionsanstalten den andel som avses i 23 §. Till övriga delar finansieras utgifterna med den statsandel som betalas till Folkpensionsanstalten.

10 §

Arbetslöshetsförsäkringsfondens uppgifter

Arbetslöshetsförsäkringsfonden svarar för finansieringen av de förmåner som avses i 1 § till den del staten och de enskilda arbetslöshetskassorna inte svarar för detta.

Arbetslöshetsförsäkringsfondens tillgångar skall skötas så att de ger intäkter och så att intäkterna tryggas.

Om arbetslöshetsförsäkringsfondens uppgifter när finansieringen av arbetslöshetskassorna ordnas i praktiken stadgas i lagen om arbetslöshetskassor och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Arbetslöshetsförsäkringsfonden styr, utvecklar och övervakar verkställigheten av uppbördsförfarandet i fråga om premier, varom stadgas i 7 kap. *Arbetslöshetsförsäkringsfonden svarar för bestämmandet och för uppbörden av i 8 a kap. avsedd självriskpremie.*

11 §

*Tillsynen över
arbetslöshetsförsäkringsfonden*

Uppfyllandet av de förpliktelser som ålagts arbetslöshetsförsäkringsfonden i denna lag övervakas av social- och hälsovårdsministeriet.

11 §

*Tillsynen över
arbetslöshetsförsäkringsfonden*

Tillsynen över arbetslöshetsförsäkringsfondens ekonomi och av verkställigheten av i 8 a kap. avsedd självriskpremie ankommer på Försäkringsinspektionen. Till övriga delar övervakas uppfyllandet av de förpliktelser som ålagts arbetslöshetsförsäkringsfonden i denna lag av social- och hälsovårdsministeriet.

12 §

Arbetsgivares premiebetalningsskyldighet

En arbetsgivare som enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) är skyldig att försäkra sina arbetstagare, är förpliktad att betala arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie. Premien uppbärs i samband med försäkringspremien för den lagbestämda olycksfallsförsäkringen så som bestäms i 7 kap.

Skyldighet att betala arbetslöshetsförsäkringspremie har i tillämpliga delar statens affärsverk, på vilka tillämpas lagen om statens affärsverk (627/1987).

Utan hinder av vad som stadgas i 1 och 2 mom. är arbetsgivaren inte skyldig att betala arbetslöshetsförsäkringspremie i fråga om nedannämnda personer:

- 1) arbetstagare som tjänstgör på ett sådant finskt fartyg i utrikesfart som är antecknat i förteckningen enligt lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart (1707/1991) och som inte bor i Finland,*
- 2) arbetstagare som enligt 2 kap. 1 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa (/2002) inte är berättigad till arbetslöshetsförmåner,*
- 3) ansvarig bolagsman i ett kommanditbolag,*
- 4) bolagsman i ett öppet bolag,*
- 5) arbetstagare i vars fall det försäkringspremiestystem som tillämpas i den lagstadgade olycksfallsförsäkringen inte grundar sig på den av arbetsgivaren betalda lönesumman (arbetstagare med fast*

premie),

6) arbetstagare som enligt lagen om pension för företagare (468/1969) eller lagen om pension för lantbruksföretagare (467/1969) är skyldig att teckna i dessa lagar avsedd försäkring för sin huvudtjänst. Arbetsgivaren kan på ansökan till arbetslöshetsförsäkringsfonden befrias från förpliktelsen att betala arbetslöshetsförsäkringspremie för en sådan arbetstagare, som inte omfattas av Finlands lagstiftning om bosättningsbaserad social trygghet.

13 §

Befrielse från arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie i vissa fall

Utan hinder av 12 § är en arbetsgivare inte skyldig att betala arbetslöshetsförsäkringspremie för en arbetstagare som tjänstgör på ett sådant finskt fartyg i utrikesfart som är antecknat i förteckningen enligt lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart (1707/1991) och som inte bor i Finland. Betalningsskyldighet har inte heller de ansvariga bolagsmännen i ett kommanditbolag eller bolagsmännen i ett öppet bolag. Arbetsgivaren är inte heller skyldig att betala arbetslöshetsförsäkringspremie för en arbetstagare, i fråga om vilken folkpensionsanstalten med stöd av 7 § 1 mom. lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993) har beslutat att socialskyddslagstiftningen inte tillämpas på honom.

14 §

Bestämmande av arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie

Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie är graderad enligt den lönesumma som företaget betalar. Arbetslöshetsförsäkringspremien för en sådan delägare i ett företag som avses i 1 a § 1 mom. lagen om utkomtskydd för arbetslösa skall bestämmas så att den

13 §

Arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag

Den arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie som skall betalas för delägare i företag som avses i 1 kap. 6 § 2 mom. lagen om utkomtskydd för arbetslösa skall bestämmas så att premien motsvarar finansieringen av de förmåner till vilka delägarna är berättigade.

14 §

Bestämmande av arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie

Arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie består av grundpremie och tilläggsdagspremie. Tilläggsdagspremien bestäms så att den tillsammans med den i 8 a kap. avsedda självriskpremien räcker till för att täcka arbetsgivarens andel av de utgifter för tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § lagen

motsvarar finansieringen av de förmåner till vilka delägarna är berättigade.

om utkomstskydd för arbetslösa. Grundpremien bestäms på basen av arbetslöshetsförsäkringsfondens övriga utgifter. Också självriskpremien beaktas i arbetsgivarens genomsnittliga premie.

Arbetsgivarens

arbetslöshetsförsäkringspremie bestäms på basen av företagets lönesumma så att

1) vid graderingen av grundpremien tillämpas vad som stadgas i 18 § 3 mom.,

2) tjugsdagspremien bestäms så att den sjunker lineärt från fullt belopp till en fjärdedel då lönesumman växer från 1,3 miljoner euro till 20,8 miljoner euro.

Om storleken av den självriskpremie som bestäms enligt lönesumman stadgas i 24 och 25 §.

15 §

Löntagares premiebetalningsskyldighet

Personer i arbets- eller tjänsteförhållande eller annat anställningsförhållande vilka berörs av obligatoriskt olycksfallsskydd som ordnas av arbetsgivaren eller som bestäms enligt lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän (449/1990) och som avses i lagen om olycksfallsersättning, är skyldiga att betala löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Betalningsskyldiga är inte bolagsmän i ett kommanditbolag eller öppet bolag eller familjevårdare som avses i familjevårdarlagen (312/1992). Vederbörande ministerium meddelar närmare bestämmelser om tillämpningen av bestämmelserna om löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie.

Utan hinder av vad som stadgas ovan i 1 mom. är följande personer inte betalningsskyldiga:

1) arbetstagare som tjänstgör på ett sådant finskt fartyg i utrikesfart som är antecknat i förteckningen enligt lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart (1707/1991) och som inte bor i Finland,

2) person som enligt 3 kap. 1 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa (/2002) inte är berättigad till arbetslöshetsförmåner,

3) ansvarig bolagsman i ett kommanditbolag,

4) bolagsman i ett öppet bolag,

5) familjevårdare som avses i familjevårdarlagen (312/1992),

6) arbetstagare i vars fall det försäkringspremie-system som tillämpas i den lagstadgade olycksfallsförsäkringen inte grundar sig på den av arbetsgivaren betalda lönesumman (arbetstagare med fast premie),

7) arbetstagare som enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare är skyldig att teckna i dessa lagar avsedd försäkring för sin huvudtjänst.

Arbetstagaren kan på ansökan till arbetslöshetsförsäkringsfonden befrias från förpliktelsen att betala arbetslöshetsförsäkringspremie, om denne inte omfattas av Finlands lagstiftning om

16 §

*Bestämmande av löntagares
arbetslöshetsförsäkringspremie*

Arbetslöshetsförsäkringspremien för en sådan delägare i ett företag som avses i 1 a § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa skall bestämmas så att den motsvarar finansieringen av de förmåner till vilka delägarna är berättigade.

bosättningsbaserad.

16 §

*Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie
för delägare i företag*

Arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag som avses i 1 kap. 6 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa skall bestämmas så att premien motsvarar finansieringen av de förmåner som delägarna är berättigade till.

18 §

Arbetslöshetsförsäkringspremiernas belopp

Ändringarna i löntagares och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie skall fastställas så att de fördelar sig jämnt mellan arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie skall graderas så att premien för ett lönebelopp upp till fem miljoner mark fastställs till en fjärdedel uttryckt i fulla tiondedels procent av premien för den del av lönebeloppet som överstiger fem miljoner mark. Om arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie sammantagna är mindre än två procent, skall löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie dock fastställas till 15 procent av det ovan angivna sammanlagda premiebeloppet.

Med undantag från vad som stadgas i 3 mom. om minimibeloppet av löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie kan löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremie inte bestämmas till högre belopp än det som bestämts för föregående år, om det i sagda 3 mom. avsedda sammanlagda premiebeloppet som utgör jämförelsepunkt sjunker under det belopp som bestämts för föregående år.

19 §

Inkomst som utgör grund för premierna

19 §

*Inkomst som utgör grund för arbetsgivarens
arbetslöshetsförsäkringspremie*

Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie bestäms på basen av den lönesumma enligt vilken arbetsgivares olycksfallsförsäkringspremie bestäms.
Statens affärsverks arbetslöshetsförsäkringspremie bestäms på basen av de löner som affärsverket betalt

*Arbetsgivares
arbetslöshetsförsäkringspremie bestäms på
basis av den lönesumma enligt vilken
arbetsgivares
arbetslöshetsförsäkringspremie bestäms.
Statens affärsverks
arbetslöshetsförsäkringspremie bestäms på
basis av det lönebelopp som affärsverket
betalt och som avses i 13 § lagen om
förskottsuppbörd (1118/1996).
Hos löntagaren innehålls
arbetslöshetsförsäkringspremien på den lön
som avses i 13 § lagen om
förskottsuppbörd, på den löneinkomst som
avses i 77 § inkomstskattelagen och på den
lön som avses i 4 § lagen om beskattning av
begränsat skattskyldig (627/1987) samt på
dricks.*

*och som avses i 13 § lagen om
förskottsuppbörd (1118/1996).*

19 a §

*Inkomst som utgör grund för löntagarens
arbetslöshetsförsäkringspremie*

*Den lön eller annat vederlag som erhålls i
arbets- eller tjänsteförhållande eller i annat
tjänstgöringsförhållande och som betalts
som ersättning för arbete utgör grund för
löntagarens
arbetslöshetsförsäkringspremie.*

*Lön för utlandsarbete är den lön som bör
betalas i Finland för motsvarande arbete
eller lön som eljest kan anses motsvara
nämnda arbete.*

*Löntagarens
arbetslöshetsförsäkringspremie innehålls
inte från lön som betalts enligt
lönegarantilagen och inte heller för sådan
kompletteringsdagpenning som betalts av
en i samband med arbetsgivaren verkande
sjukkassa.*

8 a kap.

**Självriskpremie för arbetsgivarens
utkomstskydd för arbetslösa**

24 §

Betalningsskyldighet

*I 12 § avsedd arbetsgivare vars lönesumma
som utgör grund för
arbetslöshetsförsäkringspremien under det*

år som föregår uppsägningsåret samt statens räkenskaps- och affärsverk vars motsvarande lönesumma är minst 1,3 miljoner euro är skyldiga att betala självriskpremie för utkomstskyddet för arbetslösa, om

1) den arbetslöshet som beror att arbets- eller tjänsteförhållandet har sagts upp fortsätter så att personen ifråga blir berättigad till tilläggsdagrar enligt 6 kap. 9 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

2) den rätt till arbetslöshetsdagpenning för en år 1950 eller därefter född person som beror på att arbets- eller tjänsteförhållandet sägs upp och som börjat efter uppnådd 60 års ålder fortsätter efter det att personen ifråga har fyllt 63 år eller han eller hon har börjat erhålla ålderspension efter att ha fyllt 62 år och arbetslöshetsdagpenningen har fortsatt ända till övergången till ålderspension.

Arbetsgivaren är inte skyldig att betala självriskpremie, om

1) arbetsförhållandet har börjat efter den dag då den försäkrade fyllt 50 år och har varat mindre än tre år, eller

2) arbetsförhållandet har sagts upp enligt 7 kap. 2 § arbetsavtalslagen (55/2001) eller hävts enligt 8 kap. 1 § sagda lag av på arbetstagaren beroende andra än hälsomässiga orsaker, eller

3) arbetstagaren har sagt upp sig på eget initiativ och utan arbetsgivarens medverkan.

Om den uppenbara avsikten med ett företagsarrangemang har varit att kringgå bestämmelserna om självriskpremie, kan arbetslöshetsförsäkringsfonden fastställa premien enligt det läge som gällde före ovannämnda arrangemang.

24 a §

Självriskpremiens belopp

I de fall som avses i 24 § 1 mom. 1 punkten utgörs grunden för självriskpremien av det belopp motsvarande förmånsutgiften som skulle betalas till den uppsagda arbetstagaren till ett belopp motsvarande den inkomstrelaterade dagpenningen från det att tilläggsdagarna börjar tills han eller hon fyller 63 år, dock minst ett belopp som motsvar förmånsutgiften för ett år.

I de fall som avses i 24 § 1 mom. 2 punkten utgörs grunden för självriskpremien av det belopp som motsvarar förmånsutgiften enligt den inkomstrelaterade dagpenningen för den tid arbetslöshetsförmån har betalats till den uppsagda arbetstagaren från arbetsförhållandets slut tills han eller hon fyller 63 år.

Full självriskpremie är 80 procent av den förmånsutgift som avses i 1 och 2 mom. Full självriskpremie uppbärs, om företagets lönesumma enligt 24 § 1 mom. är minst 20,8 miljoner euro. Om lönesumman är mindre, sjunker självriskpremien lineärt så att ingen självriskpremie uppbärs, om lönesumman är högst 1,3 miljoner euro.

24 b §

Uppbörd och återbäring av självriskpremie

Självriskpremie uppbärs enligt 24 § 1 mom. 1 punkten då rätten till tilläggsdagar börjar och enligt 24 § 1 mom. 2 punkten då den uppsagda arbetstagaren har fyllt 63 år.

Om arbetsgivaren har ingått ett arbetsavtal som gäller tillsvidare med den av arbetsgivaren uppsagda arbetstagaren och om arbetstagaren har varit i detta arbete under minst ett års tid, återbär arbetslöshetsförsäkringsfonden till arbetsgivaren på ansökan den del av självriskpremierna för tilläggsdagarna som förblir outnyttjad. Om arbetsgivaren på nytt säger upp arbetstagaren, uppbärs självriskpremie genast då arbetslösheten börjar, utan hinder av vad som stadgas i 24 § 2 mom. 1 punkten.

Arbetslöshetsförsäkringsfonden kan avstå från att uppbära självriskpremie, om dess belopp är ringa.

24 c §

Beslut om självriskpremier

Arbetslöshetsförsäkringsfonden skall avge ett skriftligt beslut till arbetsgivaren om beloppet och återbäring av självriskpremien samt om avstående från att uppbära sådan premie. Före beslutet avges skall arbetslöshetsförsäkringsfonden bereda arbetsgivaren tillfälle att framläggs en skriftlig anhållan om befrielse från självriskpremie och eventuell utredning i

anslutning därtill. Utredning om anledningen till att arbetsförhållandet upphör kan begäras av arbetstagaren, om detta är av nöden för att avgöra ärendet. Vid utfärdande av beslut tillämpas stadgandena i lagen om förvaltningsförfarande (598/1982) i tillämpliga delar. Självriskpremie enligt beslutet kan utlösas utan dom eller utslag såsom stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utlösningsväg (367/1961). Om premien inte betalas inom utsatt tid, skall årlig dröjsmålsränta betalas enligt den räntesats som avses i 4 § 3 mom. räntelagen (633/1982).

24 d §

Rätt att erhålla uppgifter

Då rätten till tilläggsdagar börjar enligt 6 kap. 9 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller då en i 24 § 1 mom. 2 punkten avsedd person har fyllt 63 år och utan hinder av sekretessbestämmelser och andra begränsningar av rätten att erhålla och att lämna uppgifter är arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten skyldiga att utan avgift till arbetslöshetsförsäkringsfonden meddela de uppgifter som är nödvändiga för att fastställa självriskutgiften. Dessa uppgifter är

- 1) personens ifråga signum och andra identifieringsuppgifter,*
- 2) den kalkylmässiga betalningsitiden för tilläggsdagar, som beräknas från personens ifråga första tilläggsdag till 63 års ålder, eller antalet arbetslöshetsförmånsdagar som betalats till en i 24 § 1 mom. 2 punkten avsedd person,*
- 3) storleken av den inkomstrelaterade dagpenning som betalas till personen ifråga,*
- 4) i fråga om personer som erhåller grunddagpenning, de perioder som inräknas i arbetsvillkoret och löneuppgifterna för motsvarande perioder,*
- 5) de uppgifter om arbetsförhållandet som dagpenningbetalaren har i fråga om arbete som uppfyller arbetsvillkoret,*
- 6) den tidsperiod utan ersättning som enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa har påförts personen ifråga då tiden för*

arbetslöshetsdagpenning börjar och förvägrande av dagpenning på grund av ekonomisk förmån som erhållits av arbetsgivaren.

Utan hinder av sekretessbestämmelser och andra begränsningar av rätten att erhålla och att lämna uppgifter skall Försäkringsinspektionen och Folkpensionsanstalten inom utgången av mars och september månader till arbetslöshetsförsäkringsfonden meddela uppgifter om de personer som under de förflutna sex månaderna övergått till tilläggsdagar.

Utan hinder av sekretessbestämmelser och andra begränsningar av rätten att erhålla och att lämna uppgifter har arbetslöshetsförsäkringsfonden och de i denna lag avsedda besvärinstanserna rätt att på begäran och utan avgift av arbetsgivarna erhålla de uppgifter om arbetsförhållandet som är av nöden för att bestämma självriskpremien. Dessa uppgifter är utredningar i samband med de uppgifter som avses i 1 mom. 5 och 6 punkten, uppgifter om storleken av arbetsgivarens lönesumma av de försäkringsanstalter som avses i 29 § lagen om olycksfallsförsäkring och uppgifter om tjänstgöringsförhållandet av pensionskyddscentralen.

25 §

Ändringsökande

Den som inte åtnöjs med arbetslöshetsförsäkringsfondens beslut om självriskpremie får söka ändring hos arbetslöshetsnämnden och den som inte åtnöjs med nämndens beslut får söka ändring hos försäkringsdomstolen. Ändring av försäkringsdomstolens beslut får inte sökas genom besvär.

Vid ändringsökandet tillämpas i tillämpliga delar vad som stadgas i 12 kap. lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003, dock så att lagens 12 och 15 § träder i kraft den 1 januari 2004. Lagens 13 och

14 § träder i kraft den 1 januari 2008.
Lagens 8 a kap. träder i kraft den 1 januari 2009.

På finansieringen av de
alterneringsersättningar i fråga om vilka
alterneringsavtal enligt 17 § lagen om
försök med alterneringsledighet
(1663/1995) har ingåtts till och med den 31
december 2002 tillämpas lagens 6 §, sådan
den lydde då denna lag trädde i kraft.
Åtgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.

2.

Lag

om ändring av 12 c § lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/1961) 12 c § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 561/1998, som följer:

Gällande lydelse

12 c §
För täckande av det ansvar och de
kostnader som beaktandet av arbetslöshets-
och utbildningstid förorsakar
pensionsanstalter som bedriver i denna lag
och i lagen om pension för arbetstagare i
kortvariga arbetsförhållanden nämnd
verksamhet, den i lagen om
sjömanspensioner nämnda
sjömanspensionskassan, den i lagen om
kommunala tjänsteinnehavare och
arbetstagare nämnda kommunala
pensionsanstalten samt kyrkans centralfond,
som bedriver i pensionslagen för
evangelisk-lutherska kyrkan nämnd
verksamhet, skall den i lagen om
finansiering av arbetslöshetsförmåner
(555/1998) avsedda
arbetslöshetsförsäkringsfond inom en tid
som bestäms av vederbörande ministerium

Föreslagen lydelse

12 c §
För täckande av det ansvar och de
kostnader som beaktandet av arbetslöshets-
och utbildningstid förorsakar
pensionsanstalter som bedriver i denna lag
och i lagen om pension för arbetstagare i
kortvariga arbetsförhållanden nämnd
verksamhet, den i lagen om
sjömanspensioner nämnda
sjömanspensionskassan, den i lagen om
kommunala tjänsteinnehavare och
arbetstagare nämnda kommunala
pensionsanstalten samt kyrkans centralfond,
som bedriver i pensionslagen för
evangelisk-lutherska kyrkan nämnd
verksamhet, skall den i lagen om
finansiering av arbetslöshetsförmåner
(555/1998) avsedda
arbetslöshetsförsäkringsfonden inom en tid
som bestäms av social- och

årligen till pensionsskyddscentralen betala en försäkringspremie som beräknas enligt ett av ministeriet fastställt procenttal av de arbetslöshetsförsäkringspremier som arbetslöshetsförsäkringsfonden fått. Detta procenttal skall fastställas så att i försäkringspremie inflyter 80 procent av det belopp som skulle erhållas, om för dagar som motsvarar i 7 f § 1 mom. 1—3 punkten nämnd förmån skulle betalas en mot medelpremien enligt denna lag svarande premie. I den genomsnittliga försäkringspremien beaktas härvid inte den del av försäkringspremien som uppbärs för pensionsskyddscentralens kreditförsäkring. Som lön som ligger till grund för försäkringspremien används den arbetsförtjänst som uppskattas motsvara den genomsnittliga lön som ligger till grund för den förmån som avses i 7 f § 1 mom. 1 punkten. På gemensam framställning av pensionsskyddscentralen och arbetslöshetsförsäkringsfonden får vederbörande ministerium bestämma att förskott skall betalas på ovan nämnd försäkringspremie.

hälsovårdsministeriet årligen till pensionsskyddscentralen betala en försäkringspremie vars belopp ministeriet fastställer så att det enligt beräkning motsvarar 80 procent av det belopp som skulle erhållas, om för dagar som motsvarar i 7 f § 1 mom. 1—4 punkten nämnd förmån skulle betalas en mot medelpremien enligt denna lag svarande premie. I den genomsnittliga försäkringspremien beaktas härvid inte den del av försäkringspremien som uppbärs för pensionsskyddscentralens kreditförsäkring. Som lön som ligger till grund för försäkringspremien används den arbetsförtjänst som uppskattas motsvara den genomsnittliga lön som ligger till grund för den förmån som avses i 7 f § 1 mom. 1 punkten. På gemensam framställning av pensionsskyddscentralen och arbetslöshetsförsäkringsfonden kan *social- och hälsovårdsministeriet* bestämma att förskott skall betalas på ovan nämnd försäkringspremie.

—————
*Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.*
